

1937

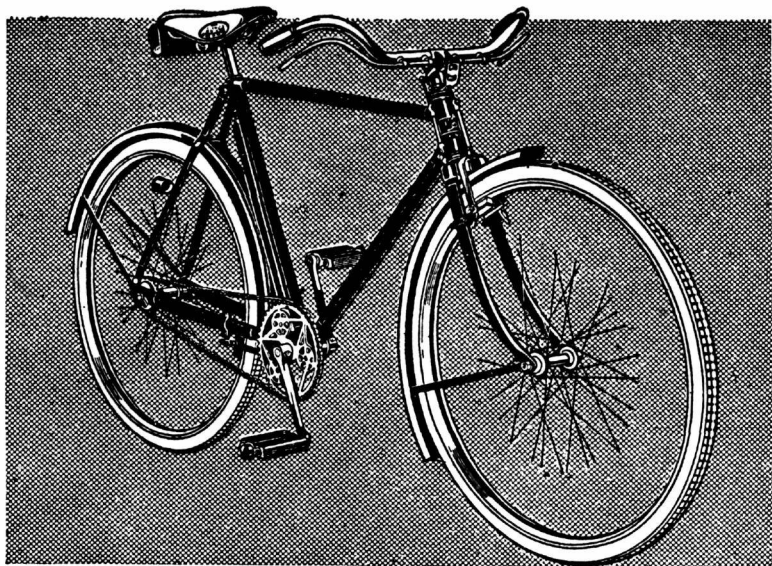

LOHUSAIK

N° 13

Pildil: Lõbusaid noori Narva-Jõesuu

HIND 30 SENTI

Royal Enfield
Anker ja
E.T.K. tehaste

JALGRATTAD

Soliidse ja tugeva ehitusega. Kerge käiguga.
Müügil tarvitajate- ja majandusühingutes.

Suurmüük **ETK-s**

Balti Täästeselts Eesti Rannasõiduliin.

1937. aasta suvised laevaliinid.

- Tallinna — Rohuküla — Kuressaare — Riia liin — a./l. „Eestimaa“.
- Tallinna — Kärdla — Kuressaare — Pärnu (Kuivastu) liin — a./l. „Endla“.
- Tallinna — Heltermaa — Kuivastu — Virtsu — Laimjala - Kuressaare liin - a./l. „Grenen“
- Tallinna—Orissaare—Taaliku—Triigi—Sõru—Panga — Ninase — Vaigu — Kihelkonna liin a./l. „Dagmar“.

Kasutage sõitudeks ja vedudeks liinilaevu!
Laevasõit on odavam sõit Eestis.

Politseileht

I L M U B 2 K O R D A K U U S

Nr. 13 (492)

TALLINNAS, 19. JUULIL 1937

XVI aastakäik

KÄESOLEVAS NUMBRIS LEIATE: KÕ juhtide ja kodanike ülesandeid vaenlase õhurünnaku korral — R. Vaharo. — Mäng ja kihlvedu meil kehtivais seadusis — E. Ein. — Psühholoogilisi vaatepunkte praktilisiks ülekuulamisiks — A. Liit. — Külalislakkes Leedus jm.

Tallinna Linna
Keskraamatukogu

R. VAHARO.

KÕ juhtide ja kodanike ülesandeid vaenlase õhurünnaku korral.

Teade vaenlase lennuväe lähenemisest elu- ja tööstuskeskusele saadakse õhuväetluspostide kaudu või muul teel. Kontrollitud teate tõelisuse, elu- ja tööstuskeskuse KÕ juht laseb anda õhualarmi. Alarmi korraldavad KÕ jaoskondade õhualarmi postid vahenditega, mis selleks määratud alarmi kavaga.

Õhualarmi väljakuulutamise jääd elu- ja tööstuskeskuses normaal-elu seisma. Kõik riigi, omavalitsus- ja eraasutused ja ettevõtted, samuti eluhooned seavad end alarmi seisukorda. Tuletõrjujad kogunevad depoodesse ja seavad oma abinõud valmis väljasõiduks. Vabatahtlikud KÕ tegevkonrad asuvad ettenähtud kohtadele, kas avalike varjendite või kollektiiv-abiandmise punktide juurde, korrapidajate kogunemiskohadesse jne. Kaitseliidu patrullid, varustatud relvade ja gaasitorbikutega võtavad oma kaitse alla selleks määratud asutused ja punktid. Tänavad tühjenevad inimesist. Kodanikud tõttavad lähemasse avalikesse varjendisse, gaasi-kindlasse ruumesse, keldrisse, hoonesse, et varju leida pommikildude ja sõjagaasi eest. Trammid, autobused ja autod peatuvad neis kohtades, kus on vaba möödasõit; inimesed väljuvad sõidukeist ja ruttavad varjule. Raudteajaamades viibivad kodanikud lahkuvad sealt viivitamatult. Jaama ukсед suletakse ja kõrvalised isikuid sisse ei lasta. Reisijad jäävad rongidesse ja on kasulik viia rongid jaamahoonest

eemale. Haigemajad ja sanitaarpunktid seavad end valmis vigastatute ja gaasiga mürgitatute vastuvõtuks ja kannatanuile kiire arstiabi andmiseks.

Välja tänavaile, puisteile ja muisse avalikesse paikadesse ei pea keegi jääma, arvatud välja politsei- ja KÕ väetluspostid.

Toimub vaenlase lennuväe lähenemine elu- ja tööstuskeskusele pimedal ajal, siis tuleb välised valgustusallikad, reklaamtuled, valgustatud aknad ja tuled veo- ning liiklemisabinõudel kustutada või katta niisuguse aja arvestusega, et elu- ja tööstuskeskus oleks väliselt pimedaks tehtud juba siis, kui õhuväenlane asub veel 60—70 km. kauguses.

On õhurünnakut oodata elu- ja tööstuskeskusele valgel ajal, siis pannakse tähtsamad märgid ja nende ümbrus suitsu- või udukatte alla, et raskendada vaenlasele nende märkide täpse asukoha leidmist. Suitsu- või udukatte loomine võtab aega 10—15 minutit.

MIS SÜNNIB KÕ OBJEKTIS?

Õhualarmi väljakuulutamise jääd KÕ tegevkonradesse kuuluvad isikud katkestavad oma hariliku töö ja ilmuvad viivitamatult oma juhtide käsutusse. Kui KÕ varustis asub töökoha juures, siis võetakse see kaasa.

KÕ tegevkonddased riituvad KÕ ülikonda-
desse, seavad valmis KÕ abinõud ja asuvad
varjatult ootele objekti KÕ kavast ettenähtud
kohtadele.

Objekti tulevalvurid, varustatud koduste tu-
lekustutamisinõudega, asetatakse tuleohtrike-
maisse kohtadesse, — hoone pöõningule, trepi-
kodadesse jne. Seal asuvad veeanumad täide-
takse veega ja liivakastid liivaga.

Objekti õhuvaatleja asub oma
kohale, kust tal on täielik ülevaade kogu
objekti kohta. Õhuvaatleja juures on sideks
kaks käskjalga. Võimaluse korral seatakse õhu-
vaatleja ja objekti juhi vahel sisse ka telefoni
või optiline side.

Objekti KÕ juht, olles kontrollinud, kas
isiklikult või oma abide kaudu objekti valmis-
olekut, kannab sellest ette KÕ rajooni juhile.
Õhualarmi alguse momendist kuni alarmi lõ-
puni peab KÕ objekti juht või tema asetäitja
olema kättesaadaval objekti KÕ juhi meeskonna
punktis.

MIDA TEEB PEREKOND?

Kuna aeg õhualarmi väljakuulutamise mo-
mendist kuni vaenlase ilmumiseni linna kohale
on kaunis lühike, paremal juhul 15—20 min.,
siis tuleb pereisal, et oma perekonnale pakkuda
tarvilikku kaitset, juba varakult, võimaluse kor-
ral kohe pärast äreva välispoliitilise olukorra
saabumist või sojalise tegevuse algust, läbi
viia mõningad ettevalmistavad toimingud, mil-
leks õhualarmi korral aega ei jätaku.

Sellised toimingud on järgmised:

— Kui võimalik, saadab perekonna maale
või linna lähemasse ümbruskonda;

— muretseb akende ette tumedad riided või
paberist katted, mis läbi ei lase valgusekiiri;

— kleebib aknakaasidele paberiribad, et
klaasid ei killuneks pommide lõhkemisel;

— kui pole kodus vanni, muretseb paar suu-
remat nõu veetagavara alalhoiuks;

— muretseb suletavad plekktoosid või -kastid
kuivade toiduainete alalhoiuks.

Kui õhualarm tabab perekonda pimedal ajal,
siis kaetakse kõigepealt aknad, et valgus ei
paistaks läbi. Ahjud tuleb sulgeda ja tuli kus-
tutada koldeis. Tühjad veenõud täidetakse
puhtavee tagavaraga. Kuivad toiduained paki-
takse plekktoosidesse, -kastidesse või perga-
mentpaberisse. Gaasi ja vee peakraanid keera-
takse kinni. Elektrivool lülitatakse välja. Võe-
takse kaasa gaasitorbikud, sooje riideid, elektri-
lamp, tulitikke, kuivikuid ja piima lastele.
Korteriuks lukustatakse, võti antakse maja KÕ
juhi kätte ja minnakse varju gaasivarjendisse
või selle puudusel — majakeldrisse.

KÄITUMINE GAASIVARJENDIS.

Varjendis viibijad peavad täitma varjendi
kasutamise kohta kehtima pandud reegleid.
Need reeglid pannakse üles varjendi siseseina-
le. Varjendi ukseid ja loomulikud õhuvahetuse
augud peetakse avatuna võimalikult kaua. Need
suletakse ainult gaasialarmi korral. Sel
juhul väljas valvel olev varjendi vanem tuleb
varjendisse ja sulgeb ukseid.

Kui ukseid suletud, jääb üks korralvur
varjendi välisukse juurde, kuna teine läheb var-
jendisse. Viimane astub varjendisse alles siis,
kui pole oodata enam varjendisse tulejaid.

Varjendi vanema ülesandeks on hoolitseda
selle eest, et varjendis valitseks rahu, et var-
jendis viibijate julgeolek oleks kindlustatud, ja
et varjend saaks tarvilikul määral varustatud
värske õhuga.

Kui varjendis on elektrivalgustus, siis mää-
ratakse üks rahulikult käituv kodanik hoolet
kandma tagavaravalgustuse eest juhuks, kui
elektrivalgustus peaks kustuma. Tema peab
hoidma enda juures tasku-elektrilambi, tulitikke
ja muid valgustusabinõusid (küünlaid, laterna
jne).

Varjendi meeskond peab käituma vaikselt ja
rahulikult, oma ülalpidamisega mõjudes rahus-
taval varjendis olijale.

Õhurünnaku ajal varjendisse saabuvaid isi-
kuid tuleb hoolega järele vaadata varjendi ees-
ruumis. Kui on põhjust arvata, et nende riided
on mürggaasiga koos, peab nad laskma lahti
riietuda. Tarbekorral annavad esimese arstiabi
andmiseks ettevalmistatud isikud neile arstiabi.
Mürgituskahtlased riided pannakse eesruumis
asuvasse õhukindlasse kasti ja varjendi laost
antakse abisaanutele puhtad riided tarvitada.

Kui varjendisse on tulnud nii palju kodanike,
et sinna pole enam võimalik uusi juurde
võtta, siis riputatakse varjendi välisuksele silt
pealkirjaga „Varjend täis!“ Sildi välja-
paneku korralduse teeb varjendi vanem.

Kui varjendi ukseid ja õhuavaused on sule-
tud, on varjendi vanema abiliste ülesandeks kor-
raldada ventilaatori käivitamise järjekorda ja
järele vaadata tihendus- ja muud seadmed. Kor-
ralvurite kohuseks on peale korra alalhoid-
mise side pidamine väljaspool varjendit, toime-
tada joogivee ja toidumoona väljaandmist,
määrata lamamispaikade kasutamise järjekorda
jne.

Varjendist võidakse enneaegu lahkuda ai-
nult erijuhtudel, näiteks elukorterisse jäänud
inimese päästmiseks, vallalepääsenud tule kus-
tutamiseks, auruventiili avamiseks jne.

Mõnikord võib tulla tarvidus varjend maha
jätta, mis tingitud, kas varjendi peal oleva
hoone süttimisest, kokkulangemisest jne. Sel ju-
hul varjendi vanem saadab oma abi luurele,

kuhu võiks viia varjule varjendis viibijad. Kui uus pelgupaik leitud, pannakse varjendis olivad gaasitorbikuisse, võetakse varustus kaasa ja minnakse uude kohta varjule. Selle toimingu juures peab varjendi meeskond üles näitama külma verd ja rahulikku käitumist, et vältida paanikat. Varjendi vanem lahkuvarjendist viimasena.

KÄITUMINE ÕHUOHU MÖÖDUMISEL.

On vaenlase lenn vägi elu- ja tööstuskeskuse kohalt lahkunud ja kui ollakse veendunud, et ta seekord enam tagasi ei pöördu, laseb elu- ja tööstuskeskuse KÕ juht anda õhualarmivahenditega alarmi lõppsignaali. Seda signaali kordavad KÕ jaoskondade alarmipostid ja muud selleks määratud õhualarmi-vahendid.

Õhualarmi lõppsignaalide peale ei tohi kohe varjendist ja muudest pelgupaikadest väljuda. Seal võib lahkuda ainult objekti KÕ juhi loal. Korterisse mindagu alles siis, kui on kindlaks tehtud, et seal pole mürkgaasi.

Kui korteriaknad on purunenud, siis seatagu need kohe korda. Ahjud pandagu uuesti küdena. Pimedal ajal ei ole soovitatav avada valgustatud aknaid. Perekond, tulnud korterisse, seadku kõik asjad jälle sellisesse korda, et oleks võimalik uuesti varjendisse tagasi minna.

Senikaua kui tänavad ei ole puhastatud sõjagaasidest, ei tohi minna ilma erilise tarviduseta tänavale. Inimesed, kes on õhurünnaku ajal leidnud varju avalikes gaasivarjendites või muus pelgupaikades, ärgu jäägu tänavale peatuma, vaid kasutagu kojuminekuks kõige lühemaid sõjagaasidest puudutamata teid.

Alles siis, kui gaasitatud kohad on puhastatud ja hoiatustahvlid kõrvaldatud, võib alata uuesti normaalliiklemine.

Kõigi kodanike endakaitse huvides on, et täidetakse tõrkumatault korralvalvurite ja KÕ juhtide korraldusi.

Konstaabel Hendrik Toss'u

50 a. sünnipäev ja
25 a. teenistuse juubel.

24. juunil s. a. pühitses Tapa jaoskonna Lehtse 2. rajooni konstaabel Hendrik Toss oma 50 aasta sünnipäeva ja 25-a. teenistuse juubelit.

Juubilar sündis 24. juunil 1887. a. Viljandi maal, Riidaja vallas talurentniku pojana. Alghariduse omandas Pahuvere ja Tervastu algkoolis ja hiljem täiendas end iseõppimisega. 1901—1903. a. oli Pahuveres kooliõpetajaks ja hiljem teenis vene sõjaväes. Sõjaväeteenistusest vabanes astus juubilar 1. jaan. 1912. a. ratsakordnikuna politseiteenistusse Paidesse. Samal aastal lähetati Tallinna tolleaegsesse urjädnikute kooli, mille 4-kuise kursuse lõpetas. Kursuse lõpetanud, oli konstaabel Toss mitmel pool Järvamaal urjädnikuks. 1. märtsist 1917 kuni 1. jaanuarini 1918. a. viibis maailmasõjas. 19. juunil 1919. a. astus juubilar uuesti politseiteenistusse. Ta määrati algul Nõmkiila 2. rajooni vanemaks militsionäärriks ja alates 1. aprillist 1921. a. Lehtse 2. rajooni konstaabliks, millisel kohal ta püsib senini.

Konstaabel Toss on heas lugupidamises nii rahva kui ka kaasteenijate poolt. Teenistuses ülesnäidatud hoolsuse eest on ta saanud mitu korda autasu. Omab 5. kl. kotkaristi.

Soovime juubilarile veel paljudeks aastateks jõudu ja edu edaspidises töös ja tegevuses.

Mäng ja kihlvedu

E. Ein.

5. Lubatud ja keelatud mängud. Mis puutub nende kahe mänguliigi eristamisse, siis oleme seda juba möödaminevalt teinud eelmises numbris. Oluliseks vaheks osutus asjaolu, kas võidu ja kaotuse otsustajaks on poolte pingutused või lausa juhus, s. t. kas antud

meil kehtivais seadusis.

mängu juures tarvismineva tegevuse resultaat on enamvähem sõltuv poolte füüsilisest või vaimsest pingutusest või ei ole ta seda. Täpset piirjoont tõmmata on raske, see on loomulikult jäetud vaid kohtu meelevaldale.

Teise eristustunnusena mainib seadus kasu-

saamise eesmärki, s. t. kas ainult selleks mängitakse, et varalist kasu saada. Kuid selline sisemine nähe, nagu mängu motiiv — kasusaamise eesmärk, on kindlakstehtamatu ja seepärast on see eeldatav teatavate väliste tunnuste põhjal, ja nimelt kui on kokku lepitud varalise hüvise andmise või saamise üle sõltuvalt lausa juhusest, mida pooled esile kutsuvad oma tegevusega, mis ei kujuta erilist füüsilist ega vaimset pinget.

Mängupanise vähesus ei tee veel hasartmängu lubatud mänguks. Kui aga mängitakse ilma „interessita” (kuigi säärane mäng „interessi” puhul oleks keelatud mäng), siis on ta igal juhul lubatud ehk, õigemini, väljaspool tsiviilõiguslikku hindamist (näit.: mängitakse ajaviiteks eriliste mängurahade peale). Säärasel korral on kihlvedu mängu kohta kehtiv. Lubatud mängu puhul omistab panise suurust tähtsuse ja nimelt peab see olema vastavuses mängija varalise seisundiga (art. 4341). Art. 4341 sõnastuse järgi on säärasel puhul iseendast lubatud mängul samad tagajärjed kui keelatud mängul. Kuid see pole täpne ja nimelt kahes mõttes.

Esiteks tuleb seda sanktsiooni kitsendada ainult tsiviilõiguse sfääriga ega ulatu kriminaalõigusse: lubatud mäng, kuigi mängitud suurtele panistele, pole karistatav (arg. KrS. § 277). Tagajärg on samane vaid selles mõttes, et maksu võib tagasi nõuda, nagu sätib art. 4340 keelatud mängu puhul. Teiseks ei mõju meie arvates iseendast lubatud mängu panise suurust ka kihlveo kehtivusele, mida säärase mängu tulemuse üle sõlmitakse. Art. 4335 järgi kihlveoleping mängu üle on lubatud, kui viimane kuulub lubatud mängude hulka, s. t. kui mäng oma loomult on lubatud.

6. Oleme lahendanud kõige raskema punkti: oleme leidnud mõistelise vahe kihlveo- ja mängulepingute vahel. Kuid veel teisigi, kõrvalise tähtsusega vahesid võime leida nende kahe vahel. Eeskätt subjekti ja objekti suhtes ja järgnevalt mõnes muus lisatingimuses.

BES. art. 4337 järgi kuulub mängulepingu mõistesse ühe osalise võit ja teise (või teiste) kaotus, s. t. ühe osalise varanduse suurenemine teise varanduse vähenemise arvel. Järelikult, kui mängijad lepivad kokku nii, et see, mida kaotatakse, ei lange mitte võitjale, vaid kolmandale isikule, pole meil tegemist mängulepinguga art. 4337 mõttes. Iseküsimus on, kas säärane kokkulepe kujutab kehtivat lepingut kolmanda isiku kasuks; kuid selle küsimuse selgitamine viiks meid otsekohestest teemast

kõrvale. Kihlveoleping jääb ikka selliseks, vaatamata kas kaotaja peab panise täitma võitjale või kolmandale isikule (art. 4353).

Mis puutub objektisse, siis ka selles on lahkumine kahe lepingu vahel. Art. 4353 järgi peab kihlveo kaotuse puhuks täidetav objekt olema täpselt kindlaks määratud, kuna art. 4337 ei pea seda mängulepingu juures oluliseks. Meie arvates pole see seaduse redigeerimisel juhuslikult tekkinud erinevus, vaid täiesti teadlikult tehtud ja on kokkukõlas kummagi lepingu õiguspoliitilise hinnanguga. Kui mängulepingust tekkiv kohustus pole kohtulikult sissenõutav, vaid on kaotaja tahet, kas maksta või mitte, siis pole ka tähtsust asjaolul, kas kaotuse objekt on täpselt ette kindlaks määratud või mitte. Kihlveost tekkiv kohustus on aga kohtulikult sissenõutav ja et see siiski pole mõnesugusel majanduslikul või muidu ühiskondlikult tähtsal kaalutlusel tekkiv kohustus, vaid teadmatusel põhjend, millega seltsib teatav annus kergemeelsust, siis on õiguspoliitiliselt täiesti arusaadav, et kihlveo kehtivuseks on vaja ette kindlaks määrata kaotuse suurus, mida pooled peavad arvestama.

Vaatleme nüüd veel muid lisatingimusi nii ühe kui teise juures.

Kihlveoleping, selleks, et olla kehtiv ja kohtulikult sissenõutav, peab olema: 1) tõsidusega tehtud, 2) selle objekt ei tohi olla lubamatu, 3) selle panis ei või olla ülemäära suur, vaid peab vastama osaliste varalisele seisundile (BES art. 4354). Peale selle 4) osaline, kes täielikult teab vaieldavat asjaolu, peab seda teisele teatama; vastasel korral loetakse tema talitusviisi pettuseks (BES art. 4357); samuti petlikuks loetakse kahemõttelised kihlveod, kus üks pooltest mõistab sõnu ebatavalises, harilikust kõnepruugist kõrvalekalduvas mõttes. Viimaks, 6) kihlvedu ei pea käima keelatud mängu tulemuse kohta, toimugu see mäng kolmandate isikute või kihlveosalise ja kolmanda isiku vahel. Mõni neist tingimustest vajab lähemat selgitust. Eeskätt p. 2 tähendatud nõue, et kihlveo objekt ei tohi olla lubamatu, tähendab, et vaieldatava asjaolu tõestumine ei tohi olla lubamatu; lubamatus ise on siin mõeldud mitte ainult õigusliku, vaid ka kõlbla lubamatuse mõttes, nagu seda laialt mõistab BES art. 2922: „Lubamatud ja ebasüüdsad talitused, millised on vastuolus usundiga, seadustega ja heade kommetega... ei või olla õiguslike toimingute objektiks. Säärane toiming on tühine.” Järelikult peaks olema tühi-

harrastamas merisporti.

Meri meeltab, kutsub ja ahvatleb
vikingite jälgedele.

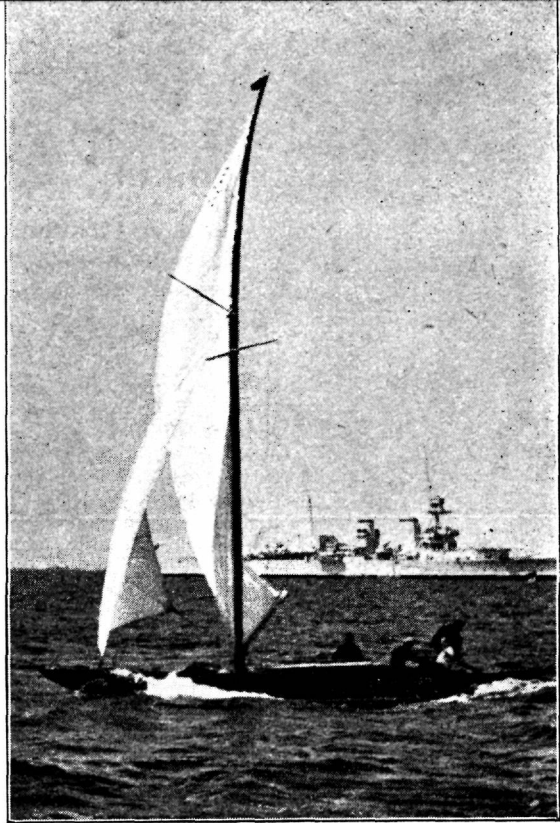
Tallinna Politseiametnike Kogu ostis 10. juunil s. a. endise Läti kindralkonsuli pärijailt purjehähi „Dagi II“, mille pikkus 12,10, purjepind 57,69 m², süvis 1,74.

Mainitud purjehäht kuulub B klassi ja on kuulus Põhja Baltimere vetes ja on võistlustel endise omaniku käes 10 aasta kestel kroonitud 120 auhinnaga. „Dagi II“ on ehitatud Soomes Åbos 1911. a. ja on praegu täiesti võistluskõlvuline. Vikingite veri hakkas keema ka politseiametnike soontes. Kümme päeva pärast „Dagi II“ omandamist, s. o. 20. juunil, mil korraldati rahvusvahelised purjehähtide võistlused Tallinna lahes, võttis „Dagi II“ kui Politseiametnike Kogu häht politseinike juhtimisel osa võistlusist ja tuli teisele kohale, võites hõbepokaali.

Võidusõidul kaptenina juhtis hähti 4. politseijaoskonna asjaajaja Gustav Reinans, kes kasvades Haapsalus, õppis tundma ja armastama merd.

B klassis startis 5 hähti, nende hulgas kuulsed, nagu Chr. Rotermaani „Blenda“ ja „Hilka“ Helsingist. Esimese koha saavutas „Lilo-Reet“, omanik Fr. Tohver, ja teise „Dagi II“. See võit väärib seetõttu erilist tähelepanu, et see on „Dagi II“ 121. võit ja saavutatud uue omaniku käes esimesel võistlusel esimest korda, mis ühtlasi tähistab ka politseiametnike merispordi tegevuse algust. Seni politseiametnike spordiringidel puudusid hähid, isegi paadid, seega polnud võimalust harrastada merisporti, kuigi vahest tunti selle vastu huvi.

Võistlus oli pinev ja „märg“ 5–6-pallilises OSO tuules. Vett tuli niivõrd palju üle, et üks meeskonna liige pidi vahet pidamata pumpama vett. Arvestades seda, et häht oli juhile ja meeskonnale võõras, tuleb saavutatud võitu pidada heaks ja suursaavutuseks. Ka polnud kaptenil ja meeskonnal võimalust vähese aja tõttu trennida ja tunda õppida hähi omadusi, mis olulise tähtsusega

„Dagi II“ rahvusvahelise võidusõidu lõpp 20. juunil s. a. Taustal inglise sõja-õppelaev „Frobischer“.

sõidul ja võistlusel. Samuti ei olnud tuul „Dagi II“ kuigi soodus.

Ei saa jätta mainimata, et samadel võistlustel „Hai“ klassis võttis kaptenina osa 6. politseijaoskonna kordnik Harald Tammik adv. Treieri hähil „Schang-Hail“ suurepärase tagajärgedega, tulles 1. ja 3. päeval neljandale kohale ja 2. päeval esimesele, jäädes üldvõitjana teisele kohale. Esimesele kohale tuli „Maret“. Mainitud klassis startis 17 hähti, neist 8 Tallinnast ja 9 Soomest. „Dagi II“ sai võistelda ainult viimasel päeval, s. o. pühapäeval, sest kaptenil ja meeskonnal ei olnud võimalust tööpäevil puududa ametist.

Võistlustest ei saanud osa võtta oma isikliku ja hõiga Politseikooli direktor E. Mets, kes viibis välismaal ja kelle teene ongi, et Tallinna Politseiametnike Kogu sai hähi peremeheks.

ne kihlveoleping, milles üks pool väidab, et ta suudab teatavat nais-terahvast võrgutada, või kui kihla veetakse naisterahva neitsikkuse üle jne. Endise aja saksa kohtupraktises on säärased kihlveod tühisteks tunnustatud, meil on olnud vahel teissuguseid seisundeid, kuigi minu arvates need ei ole kooskõlas BES art. 4354 nõuetega.

Mis puutub mängulepingusse, siis tuleb tähendada selle kohta veel järgmist. Hasart-ehk keelatud mängu leping on täielikult tühine ja vabatahtlikult makstut

võib tagasi nõuda isegi võitja pärijailt (art. 4340). Lubatud mäng, mis annab õiguse võitjale vabatahtlikult temale tasutud summa või muu panise endale jätmiseks, peab vastama mõningaile eritingimustele.

1) Samuti kui kihlveolepingu juures, peavad panised vastama osaliste varalistele võimetele, mille kindlaksmääramine ka siin on jäetud kohtu õiglasele äranägemisele (art. 4341); 2) mängu juures ei tohi tarvitada pettust, mõlema nõude vastu eksimine muudab iseendast lubatud mängu tsiviilõiguslikult lubamatuks.

Vana veteraan lahkub.

**20 aastat Tallinna
4. pol.-jaoskonna
teenistuses.**

7. juulil s. a. esitas 4. jaoskonna allkonstaabel Mihkel Tuur palve tervislikel põhjusil pensionile minekuks. Raske ja vastutusrikas töö ja läbielatud aastate arv, mida tähistati läinud aasta 24. jaanuaril kuuekümnega, on jätnud töömehele oma jäljed. Vanaduse hõbe on krooninud ta juuksed ja aastate koorem on teinud sammu raskeks.

Mihkel Tuur on sündinud 24. jaanuaril 1876. a.

Viljandimaal Võisiku vallas Viili talus. Lõpetas Võisiku vallakooli 3 klassi ja töötas isa talus kuni 1915. a., mil asus Tallinna, teetsedes algul ehitustöölisena, siis ettevõtjana. 11. mail 1917. a. astus 4. politseijaoskonna teenistusse, kus on vahet pidamata teeninud tänaseni, s. o. 20 aastat. Koosseis nimetatud jaoskonnas on kahekümne aasta kestel alaliselt muutunud ja M. Tuur on võtnud vastu uustulnukaid komissaare, konstaableid ja teisi ja neid lahkumisel saatnud, kuid ise on jäänud püsima jaoskonna „raudvarana“. Ta on nagu kasvanud jaoskonna külge. Seda on põhjustanud ta hoolsus, ausus ja kohusetruudus, milles ei ole teadlik mitte ainult ta ülemus ja kaasteenijad, vaid ka kodanikud, kellega tal on olnud kokkupuuteid selle pika aja kestel. Tema teeneid hinnati läinud aasta 15. veebruaril III kl. Valgeristiga.

Raske on lahkuda ülemusel ja kaasteenijail heast töömehest ja kolleegist, kes on annud oma parima ühiskonnale, kuid töömees vajab puhkust.

Mängu kohta sisaldab BES järgmised määrused. Art. 4343: „Seda, mida lubatud mängus kaotatud ja tegelikult tasutud, ei saa enam tagasi nõuda; kuid säärasest mängust tekkinud võlanõudmisi ei saa kohtu teel sisse nõuda ega saa vastunõuetena tasaarvamiseks esitada.“ Selle määruse täpse mõjste kohaselt on eelreformiaegne Riia kohus loonud praksise, et mänguvõla katteks kaotaja poolt vekslil väljandmine ei kujuta endast tegelikku maksmist ja kaotaja võib vekslil tagasi nõuda (Zwingmanni otsuste kogu VII k. nr. 1413).

Art. 4344: „Teadlikult mänguks antud laenu, olgu kaasmängija või kõrvalise isiku poolt, ei saa kohtu teel tagasi nõuda. Kui aga see võlg tasutakse, ei saa maksja seda tagasi nõuda.“

Art. 4345: „Kes ostnud mängijalt asja, teades, et raha läheb mängimiseks, ei saa nõuda müüjalt vastutust asja väljanõudmise eest.“

7. Kriminaalseadustik käsitleb mängu

§ 277 ja 304. Need paragrahvid tarvitavad küll mõisteid „keelatud“ ja „hasartmäng“, kuid ei seleta nende mõistet. § 277 vihjab seadustele ja sundmäärustele, mis keelavad kaardi- või muid hasartmänge. Sääraseks keelavaks seaduseks on Heakorra seadus § 173—177-1 näol. Selle seaduse § 173 lausub:

„Keelatud on õnnemängud kaartidega ja igasugused teised õnnemängud; keelatud on hasartmängudest osavõtmine ja neile kaasaaitamine.“ Kuid nagu iga lugeja näeb, ei sisalda ka see paragrahv mingit määratlust mängu mõiste ega eriti hasartmängu mõiste kohta. Ometi on ülitähtis nende mõistete täpne fikseerimine, sest muidu on kohtul kui ka heakorra järelevalve organeil, peamiselt politseil raske eraldada lubatud tegusid lubamatuist. Nende mõistete täpne fikseerimine osutub võimalikuks BES sätete põhjal. Kuna BES vastavad sätted ei kõnele küllalt selget keelt, siis osutuskil vajalikuks nende üksikasjaline analüüsimine, mille tulemuse võtame lõpuks lühikeses vormelites kokku.

I. 1) Kihlveoleping on see, kus pooled teevad rahaliselt hinnatava kohuse täitmise sõltuvaks oma väidete mitte-tõeks-osutumisest, kusjuures väidetav asjaolu võib olla toimunud minevikus, aset leida olevikus või saabuda tulevikus; vimasel juhul ei pea see järgnema ainuüksi poolte kaastegevusest.

2) Mänguleping on see, kus osalised teevad rahaliselt hinnatava kohustuse täitmise sõltuvaks tulevasest teadmatust asjaolust, mis peab järgnema osaliste võistlevast tegevusest.

Näiteks: Kui kaks taluperemeest „vedasid kihla“, kumb veab teise sõrme järgemööda kolm korda lahti, see saab endale teise talu, siis see pole juriidiliselt kihlveoleping, vaid mänguleping, olgugi et pooled nimetasid seda kihlveoks. Samuti, kui kaks veskiomanikku „vedasid kihla“, et kumma veski paremini jähvatab, see saab teise veski endale, pole juriidiliselt mitte kihlvedu, vaid mäng, olgugi et osalised seda nimetasid kihlveoks. Mõlemal juhul osalised avaldasid tegevust, esimese näite juures kehalist pinget ja osavust, teisel juhul rakendasid mõlemad veskiomanikud oma oskust ja vilumust veski korrastamiseks.

II. 1. Lubatud mäng on see, kus osalised tulevase ja teadmata asjaolu esilekutsutamiseks oma tegevuses avaldavad kehalist või vaimset pingutust ja osavust, mis soovitud tulemuse saabumisele võivad kaasa mõjuda;

2. Hasartmäng on see, kus osalised tulevase ja teadmatu asjaolu esilekutsutamiseks oma tegevuses ei saa oma kehalise või vaimse pingutuse ja osavusega mõjutada soovitud tulemuse saabumist.

Politseikooli *alama* klassi 13. lend lõpetas kursuse.

10. juulil s. a. laskis Politseikool välja alama klassi 13. lennu. Kursuse lõpetas 39 kasvandikku, neist 11 heade tagajärgedega. Lõppaktusest võttis osa ka Politseivalitsuse direktor R. Veermaa, kes isiklikult jagas välja lõputunnistused ja pidas lõpetajaile lühikese kõne.

Oma kõnes tähendas direktor, et meie oleme harjunud eeskujuks võtma Inglismaa politseid, eriti Londonist, kes oma imposantse kujuga ja väärrika väljaastumisega köidab kõigi tähelepanu. Eriti tähelepanu väärrib inglise politsei rahulikkus ja meelekindlus.

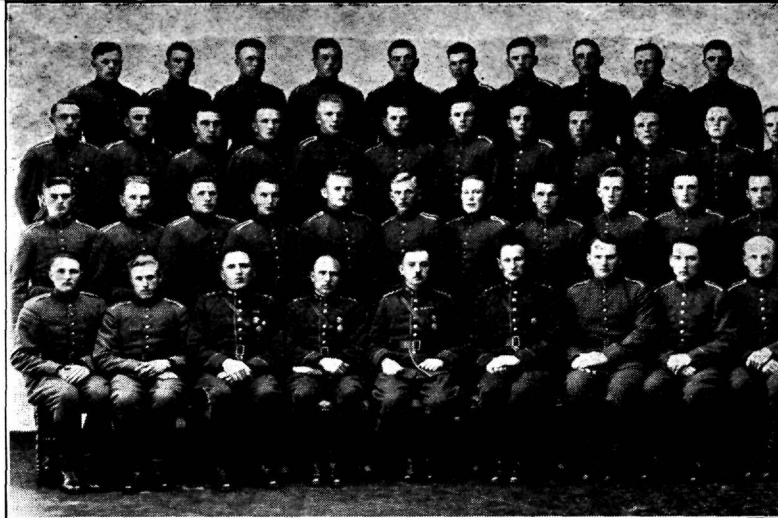
Meie politsei oma võimeilt ja asjatundlikkuseilt ei jää maha suurriikide politseist ja seisab oma ülesannete kõrgusel, selleks on kaasa aidanud ametkonna järjekindel ja süstemaatiline ettevalmistus ning kasvatus koolis ja teenistuses.

Noored ja värsked kaasteenijad ei tohi hetkekski unustada teenistuse nõudeid ja peavad meele pidama, et politseiametniku väärikus põhjeneb peamiselt viisakusel. Viisakas käitumine kodanikuga võidab viimase poolehoidu ja igasugune korraldus, mis tehtud viisakas vormis, leiab kodaniku poolt heatahtlikku ja tõrkumatut täitmist. Kuid see ei takista politseiametnikku olla järjekindel ja vankumatu oma nõudmisel.

Politseiametnik peab teadma, mida ta nõuab, kuid see nõue olgu kindel ja väljendatud viisakas vormis.

Edasi tähendas direktor, et üheks salakavalaks vaenlaseks politseiteenistuses on alkohol, mis mõnegi noore lööb reast välja. Munder kohustab! Ei tohi unustada, et tuhanded silmad jälgivad postil seisvat korraldust ja iga väiksem vääratus tema välimuses või käitumises leiab ka vastava hinnangu kodanike poolt. Eriti halb on lugu siis, kui mundris olev politseiametnik on alkoholi mõjul unustanud enese, mis heidab halba varju mitte üksnes temale, vaid tervele ametkonnale. Seepärast ollakse mundrikandja vastu palju karmim, kui ta on enese unustanud või eksinud teenistuskorra vastu.

„Teie, noored kaasvõitlejad,“ tähendas direktor, „olete väljavalitud kolmkümmend üheksa parimat viiesaja kaheksa politseiteenistusse astuda soovija hulgast, seepärast pannakse teile ka suuri lootusi. Uhkustundega võite teie alata oma valitud teenistusala politseiperes, et olete need välja-

Alama klassi 13. lend, Politseikooli direktor ja komissare.

valitud, ja see asjaolu peaks teid tiivustama saavutada edu teenistuses ja olla väärrikad korraldustele oma rahva ja kodumaa teenistuses.“

Pärast tunnistuste väljajagamist võttis kooli direktor E. Mets lõpetajaile ametivande, rõhutada selle tähtsust ja mõtet teenistuses. Ühtlasi soovis kooli direktor lõpetajaile head kordaminekut teenistuses.

Tunnistused said järgmised kasvandikud:

Karl Pöldmaa, Allu Toompuu, Karl Rajamets, Eduard Toom, Rein Pedasto, August Korp, Volde-
mar Piin, Johannes Kalda, Paul Heinlaid, Herbert Mathiesen, Karl Helk, Augustiin Kalmet, Peet Lehtpuu, Aldo Jaanus, Benno Muda, Johannes Koik, Meinhard Jakobson, Anton Tiimus, Harald Liigmann, Evald Listra, Ain Jurs, August Talvoja, Elmar Kaehnus, Richard Arula, Johannes Hallik, Herbert Parra, Roland Michelson, Friedrich Merivee, Anton Mäelt, Tõnis Rump, Heinrich Peets, Elmu Raag, Johannes Kusma, Jaan Ojalo, Valentin Alba, Karp Groos, Valdo Pihlasalu, Evald Aruvald ja Voldemar Vihm.

Lõpetajad määrati teenistusse prefektuuridesse, arvates 11. juulist s. a.: Tallinna-Harju Prefektuuri — 20, Tartu-Valga Prefektuuri — 1, Viljandi-Pärnu — 4, Petseri-Võru — 1 ja Viru-Järva Prefektuuri — 1, kokku 27 lõpetajat. Ülejäänud lõpetajad jäid esialgu kooli koosseisu, kuid Tallinna-Harju prefekti käsutusse, kust nad lähemal ajal määratakse teenistusse vabanevaile kohtadele.

13. lennu kasvandikele õpetati ka autojuhtimist ja 16 kasvandikku sooritasid vastavad katsed Harju Maavalitsuse juures ja omandasid 2. liigi autojuhi kutsetunnistused.

—s.

Politseikooli direktor E. Mets jahiga Soome.

Neil päevil sõitis jahiga Soome Politseikooli direktor E. Mets abikaasaga, kes jääb reisile nädalapäeviks. Kaasa sõitis ka teisi politseiametnikke.

Psühholoogilisi vaatepunkte praktilisiks ülekuulamisiks.

A. LIIT.

Selle pealkirja all ilmus „Krim. Mon.“ 1935. a. 5. numbris Berliini krim.-komissari H. Salaw'i kirjutis. Kuna meie politseikirjandus on jälitamise psühholoogilist külge käsitlevate tööde poolest alles kehv, siis toon mainitud kirjutisest ligilähedase kokkuvõtte, mis peaks pakkuma seda rohkem huvi, et algkirjutise autor on oma otseste ülesannete kõrval pikemat aega teotsenud lektorina Berliini politsei-õppeasutis.

Võime, sooritada kõigile nõudeile igas suhtes vastavat ülekuulamist, ütleb Salaw, on ülekaalulval määral vaidlematult praktiliste kogemuste tulemus, mida ei saa õpetada koolis ega omandada raamatuid. Põhjalikemadki jälitamistehnikat käsitlevad raamatud suudavad sama vähe kui lühikesed teenistusekirjad või käesolev kirjutis anda kindlat skeemi tehniliselt igati laitusetu ülekuulamise teostamiseks. Sest tegemist pole mitte surnud materjaliga või kindlate suuruste ja vormidega nagu näiteks isiku kindlakstegemise puhul, vaid ühelt poolt ülekuulatavate ning teiselt poolt ülekuulaja hingeline struktuur on sama varieeruv kui jälitamisel olev süütegugi, mis oma üksikasjus kunagi enam ei kordu — seega küsimuse literatuurse käsitlemise eesmärgiks võib ainult olla püüe valgustada ülekuulamise põhinõudeid psühholoogilisest küljest, katsuda siduda neid igapäevases praktikas esilekerkivate nähetega, ja sel kombel tuletada mõningaid positiivseid näpunäiteid, eriti vahendeid vigade äratundmiseks, mida sageli tehakse inimhinge tegelusvõime mittetundmise tõttu.

Ülekuulatav — tunnistajad ja teo kordasaatja — võib teatava sündmuse selgitamiseks ainult siis kaasa aidata, kui on täidetud kolm tingimust: ta peab olema sündmuse tajunud, ta peab võima tajutud sündmuse pildi endas hiljem jälle esile kutsuda, ta peab olema suuteline väljendada oma teadmisi. Need kolm momenti — tajumise, mälu, ja väljendusvõime — annavad võimaluse arvurikkaid ülekuulatavate tüüpe eraldada ja mõista.

1. T a j u m i n e.

Nagu psühholoogia õpetab, algab tajumine meeleorganite (näit. silm, kõrv) kaudu väljastpoolt saadud ärritusega (näit. eeter, õhulainetus jne.) ja lõpeb teatava kujutelmaga tekkimisega. Saadud kujutelm satub inimeses hülgale hulgaie varemalt omandatud muljetele ja sulab viimastega märkamatuks kokku selleks, mida nimetatakse tõeliselt tajutud nähteks. Igas tajumises leidub objektiivse (väline meelte ärritus) momendi kõrval ka subjektiivne moment. Kui näit. ühe sündmuse pealtnägijad annavad ülekuulamisel lahkumisevaid seletusi, mida nad on valmis kas või vande all kordama, siis võib põhjus seista selles, et üks ja sama väline mulje tajumise puhul on erisuguses määras läiendatud iga tunnistaja juures tema endiste kujutluste salvest. Põhjalik küsitlemine, mida keegi tõepoolest nägi, missuguseid kõrvalisi asjaolusid ta selle juures märkas jne., võib mõnikord tuua sel juhul selgust. Ühel juhul tunnistaja seletas, et ta olevat näinud, kui kaebealune kirjutatanud oma käega teatavale dokumendile alla, mida aga kaebealune ja ekspert eitasis. Et selgitada, kui võrd vahetu oli tunnistaja „nägemine“, paluti teda kirjeldada allakirjutamiseks tarvitatud

sulepead, tindipoti asukohta ja muid kõrvalisi asju. Nüüd meenus tunnistajale, et ta tegelikult ei olnudki näinud ei sullepead, tindipotti ega ka kirjutamismomenti, küll aga olevat ta näinud, et kaebealune läinud kirjutuspuldi juurde. Kõik muu ta oli täiendanud oma kujutelmade tagavarast.

Katsest selgub, et mainitud põhjusel võib tulla ette olulisi lahkuminekuid ka muidu igati õiglaste ja vastutustundega tunnistajate seletusis. Näit. kriminaalametnike kursusel näidati lühikest aega päevapilti ja lasti siis iga ametnikku seda kirjeldada. Kirjelduste erinevus oli üllatavalt suur.

Lahkuminekud tajumises võivad tulla ka selgest, et tajumisvõimed võivad olla erisugused tajutavate alade suhtes. Vanemad ametnikud kindlasti tunnevad tunnistajaid, kes nähtud sündmuskokku või kuulnud kõnelust võisid anda edasi tõetruult ja sõna-sõnalt, kuid selle vastu kirjeldasid õige puudulikult nähtud isikut või teopaika. On tüüpe, kes peamiselt töötavad, kas silmaga või kõrvaga või kes on eriti vastuvõtlikud tegevustike tajumises.

Mainitud kahele tegurile, millest oleneb tajumuste kvaliteet, seltsib kolmas, nimelt tähelepanelikkus. On suur vahe, kas tunnistaja tajumise puhul ootas järgnevaid sündmusi, või mitte. Kriminallist hindab seepärast eriti seesuguseid tunnistajaid, kes juba oma ametilt on sunnitud tähelepanelikult jälitama inimesi ja sündmusi; näit. takisjante juhid, kes sõitjate ootel tahsahilju sõidavad läbi tänavate, kelderid, kes tahsahilju peavad pidama silmas külastajaid, lõbunaised jne. on kõik head vaatlajad ning seetõttu tihti ka väärtuslikud tunnistajad. Seepärast tasub üldiselt seesuguseile tunnistajatele rohkem tähelepanu kinkida, neid üksikasjalisemalt küsitleda kui teisi, kel polnud mingit põhjust eriti tähelepanelik olla või kelle mõtted sündmuse ajal tegelesid hoopis teiste asjadega.

Enne kui kirjeldatud viisil ja mainitud momentidest mõjutatud tajumise saab ülekuulamise objektiks, kulub tavaliselt hulk aega. Viisi ja määra, millega tunnistaja hoiab alal saadud muljet, nimetatakse mäluks ehk meeldetuletusvõimeks.

2. M ä l u.

Meeldetuletusvõime oleneb eelkõige tajumise intensiteedist. Oli see nõrk ja värvitu, siis ei suuda ülekuulatav ka kõige tihedama küsimuste rahe all oma mälust rohkem välja tuua kui seda, mis sündmuse puhul juhuslikult jõudis tungida tema teadvuseni. Kui tunnistaja näit. kinnitab, et ta ei mäletavat enam nähtud isiku tunnuseid, siis on enamasti selge, et ta pole saanud nähtud isiku välimusest üldse mingit teadvuseni tunginud muljet. Seesugusel juhul oleks mõttetu, isegi kahjulik hakata korduvate küsimustega välja pinnima tunnistajalt nähtud isiku tunnuseid. Kuna ükski selge mulje pole tunginud temasse, siis pole temast ka midagi välja tuua. Tekib koguni oht, et liiga agara küsitlemisega sugereeritakse talle soovitud pilt silme ette, ning häbenedes oma „halba mälu“ ta kraamib muljeid kokku, mis sootuks ei puutugi käsilolevasse sündmusse.

Kui tajumine toimus täie pingega, võib olla isegi erilise isikliku või kutselise huviga ja teadliku tähelepanelikkusega, siis on kõik tingimused heaks mäluks soodsad. Sest nüüd jääb saadud selge mulje, mis otse seob ennast varemalt juba ees olevatega — samasuguste või vastandlikega — mällu „ankrusse“. Kui näit. ülekuulatavalt küsida, mida ta teatavat sündmust nähes või kuuldes „mõlles“, siis saame enamasti selguse, millisel teel haagiti uus mulje endiste külge. Ja selle järgi ülekuulaja võib otsustada, kuivõrd kuulnud seletus pälvib usaldust.

Ülekuulamise all olev sündmus pole ainus, mille ülekuulatav endasse vastu on võtnud. Alati tuleb juurde uusi muljeid, varasemad kord-korralt kahvatavad ja vajuvad võimaks allapoole teadvuse läve, s. o. unustatakse. See kustumise protsess toimub kiiremini, kui seda tavaliselt arvatakse. Äärmiselt tähtis alibi küsimus, kas tunnistaja nägi kaebalust kõigest mõni nädal tagasi teataval päeval ja tunnil, jääb enamasti vastamata, kui selle päeva sündmused ei ole haagitud eelkirjeldatud viisil üksteise külge. Kui pole võimalik seesuguseid „külgehaagitusi“ (assotsiatsioon) kindlaks teha, siis on põhjust kahelda kõige terviklikuma seletuse tõepärasuses. Saadud mulje kahvatamise kõrval aja möödudes ähvardab täpsust veel ka ühelaadsete sündmuste üksteisega äravahetamise oht. Neile, kelle päevakava on alaliselt ühetooniline, sünnitab tihti raskusi meenutada teatavat sündmust päeva- ja tunnipealse täpsusega. Näit. postiametnikul, kes annab välja väärtsaadetisi, oleks raske meelde tuletada allkirja võtmise täpset kellaaega ja muid olukorra peensusi juhuul, kui mõni allkiri osutuks võltsituks. Neile ülekuulajale, kes ilma pikema jututa kukuks manama seesugust tunnistajat, oleks väga õpetlik teha läbi vastav katse oma mälu proovimiseks. Seesugusel juhul seisaks ülekuulamise *kunst palja enam selles*, et ülekuulaja oma kombinatsioonivõime, praktiliste kogemuste ning jälititava juhu erilise olukorra kohaselt püüaks virgutada ülekuulatava mälu seesuguste kõrvalnähte mainimisega, mis ajalt ja ruumilt võisid olla seoses kõnesoleva sündmusega.

Teatava aja möödudes sünnitab mõnele ülekuulatavale raskusi eraldada oma tegelikke tajumusi sellest, mis juhuslikult kõneles enne ülekuulamist asjust teistele isikutele või seletas eelmisel ülekuulamisel. Jälitaja — eriti raskete kuritegude puhul, mil sündmus rohkem riivas tunnistaja tundmusi — peab seda tõsiselt arvestama, kui on korraga välja kutsutud mitu tunnistajat. Siis on otstarbekohane eraldada tunnistajad üksteisest, ja kui see pole võimalik, lasta nad oma seletused üles kirjutada või vähemalt neid tungivalt paluda, asjast enne ülekuulamist omavahel mitte kõnelda. Kui esimesele ülekuulamisele järgneb täiendav ülekuulamine, siis viimase puhul peab olema valvel, et tunnistaja ei vahetaks oma tõelisi tajumusi mälestustega esimesest ülekuulamist. Ei tähenda ju esimene põhjalik ülekuulamine midagi muud, kui jälititava sündmuse täpset taasütleamist, misjuures teo kordasaatja ülekuulamise puhul seltsib veel soov, pehmemdada või koguni kustutada mälust süüdistavaid momente.

Psühholoogiliselt nähtuna ähvardab seega teiskordse ülekuulamise puhul ülekuulatavat tegelikult üleelatu ja esimesel ülekuulamisel taasüleelatu äravahetamise oht. See oht suureneb, kui esimesel ülekuulamisel ei püüdnud üksnes suuliste seletustega, vaid võeti ette ka teokäigu rekonstrueerimine või teiste asjaosalistega

Konstaabel Aavik

30 aastat riigiteenistuses.

15. juulil pühitses Rakvere politsei jaoskonna konstaabel Johannes Aavik oma kolmekümneaastase riigiteenistuse juubelit. Juubilar on üks neid väheseid konstaableid, kes oma pika teenistuse kestel on läbi saanud ilma ülemuse karistu-

seta. Läbisaamine on Aavikal haruldaselt hea ka oma rajooni elanikega, ehkki ta ühel ja samal kohal on teeninud 1921. aastast.

Johannes Aavik sündis 1888. a. 9. novembril Virumaal Saksi vallas talupidaja pojana. Hariduse sai Liiguste ministeeriumikoolis ja hiljem pedagoogilisel kursusel sama kooli juures. Lõpetanud kursused, valiti ta 1907. aasta 15. juulil Vohnja vallas Pala algkooli õpetajaks, kus töötas 2 aastat. 1909. aastal valiti ta õpetajaks Rägavere valda, kust peale kolmeaastast teenistust läks õpetajaks Viru-Roela valda. Seal teenis 1912.—1920. a. 1. septembrini. 1. septembrist siirdus ta politsei-teenistusse Tapa raudteepolitsei jaoskonda. Seal 15. märtsil 1921. aastal tuli üle Virumaale Sõmeru rajooni konstaabliks, kus on töötanud tänaseni.

Juubilar on teises abielus, omades esimesest abielust kaks poega, kelledest vanem õpib praegu Tartu ülikoolis õigusteadust ja noorem lõpetas Jäneda põllutöökooli. Praegu on J. Aavikul Sõmeru vallas Muru külas väike talu, mis on eeskujulikult korda seatud tema abikaasa ja poja poolt.

vastastamine. Esimese põhjaliku ülekuulamise kandepind ületab seevõrd järgnevaid, et võib julgesti väita, et iga järgnevat ülekuulamist tuleb hinnata hoopis teissugusest psühholoogilisest seisundist kui eelkäinut.

Kahjulikult mõjutab mäluvõimet ka fantaasia. Väljudes juba olemasolevast kujutelmade tagavarast, tärkavad ülekuulatava mälestus kombinatsioonid, mis visalt alluvad kriitilise mõistuse kontrollile, kuna neid kannab mingi

tundelise tooniga soov. Saksa kriminaalpraktika tunneb arvutuid tunnistajaid, kes sensatsiooniliste kuritegude puhul otse külvavad ametiasutusi üle igasuguste võimalike andmete ja kombinatsioonidega, isegi süütunnistustega enda vastu. Kogemused on õpetanud ametiasutusi võtma seesugust kaastööd suurima ettevaatusega. Kui aga võtta vaevaks uurida seesuguse talitviisi põhjusi, siis tuleb päevavalgele tunnistaja mingi eriline „soov“: sattuda üldise tähelepanu objektiks, saada kõlisevat vastutasu jne.

Tunduvalt ohtlikumad on seesugused isikud, kes tõtt ja luulet mitte nii silmatorkaval kombel ei sega nagu eelmine grupp. Enamasti sünnib neil tõe- ja luule segamine alateadlikult. Jahi- ja meremeeste lood ei alga igakord sealt, kus asi muutub kuulajaile kahtlaseks, vaid juba tunduvalt varem. Elav ettekanne kisub teataval määral ettekandjat ennast kaasa ja kõneldes end tuliseks, ta usub lõpuks isegi olevat elanud kõike seda üle, millest tegelikult osa on vaid tõelise üleelamise kuma.

Liig põhjalike ja tundeliselt häälestatud tunnistajate ülekuulamisel tuleb seega alati arvestada tõsiasjade täiendamise võimalikkust fantaasia kihutusel ning püüda äratada ülekuulatavas vastavate täiendküsümuste varal kriitilist endakontrolli, kontrollides omalt poolt muu tõendusmaterjali abil (asitõendid, teopaiga omadused jne.) tunnistajalt saadud lõplikku seletust. Ses mõttes tuleb olla eriti ettevaatlik laste ja noorte ülekuulamisel, kui on tegemist sündmusega, mis tugevalt võis häirida nende tundeelu. Lapsed ja noored võivad olla muide paremad vaatlejad kui täiskasvanud, kuid sama ruttu ja põhjalikult sulavada nende elava fantaasia pildid tõeliselt tajutavaga ühte, ning juba võrdlemisi lühikese aja pärast ei suuda nad nähtu meenutamisel eraldada oma tõelisi tajumusi fantaasia liisandest.

3. Väljendusvõime.

Ülekuulamisel peab nüüd ülekuulatav kõik selle, mis talle jälitamisel olevast sündmusest külge jäi, reprodutseerima, s. o. tõepäraselt ja õieti mõistetavate väljenditega ette kandma. Nuritulemuste vältimiseks peab ülekuulaja siin silmas pidama seisundeid, mis tuletatud eespool tajumis- ja mäluvõime käsitamisel. Selle kõrval ta peab püüdma kõrvaldada takistusi, mis võiksid ette tulla mainitud reprodutsiooniprotsessis.

Need takistused võivad olla mitmet laadi. On vaja hästiarenenud taiplikkust, et neid õigel ajal ära tunda. Nii võib näiteks kergesti mõjutatavate isikute (lapsed, naised) ülekuulamisel autoriteetsete isikute (vanemad, õpetajad, abikaas) juuresviibimine või koguni nende mõtlemine takistada tõepärase seletuse andmist. Isegi vana mitmekordne varas, kelle süü oli juba tehtud käega-katsutavalt selgeks, ei saanud tükil ajal ülestunnistamisega toime, kuna ta osa varastatud kraamist oli viinud oma vana ema juurde, tundes viimase ees oma teo pärast häbi. Seksuaalne häbitunne või karistuse kartus vanemate käsu täitmatajätmise pärast (kojutulekuga hilinemine, keelatud seltsilistega läbikäimine, koolis popitegemine jne.) on laste ja noorte juures sageli põhjuseks, mis sunnib neid valetama või vaikima asjadest, milles neid endid ei ähvarda mingi oht ametivõimude poolt (juhuslik tunnistajaks sattumine süüteo asjas). Tõsise, kuid sõbraliku selgitusega ülekuulaja poolt saavutatakse siin enamasti usaldusvahekorid ning kõrvaldatakse tekkinud takistus. Kartus, et abielumees võiks nõuda lahutust, sunnib süüteo paljastatud abielunaisi tihti mõttetult valetamisega

ja valenime all esinemisega oma seisukorda veelgi halvemaks tegema. Siin on vaja talle seletada, et asja kohtulikult arutusel abikaas niikuinii saab asjast teada ja oodatav karistus isendast ei anna alust lahutamiseks. Seesuguseid nähteid võiks tuua väga mitmekesistes variantides.

Edasiste takistustena võiks veel mainida üldist k o h m e t u s t ametiisikutega ja ametikohtadega läbikäimises, konarlikkust sõnalis väljenduses, kõrvalekaldumisi ebatavalise müra või muude väliste tingimuste tõttu. Neist ülesaamine on enamasti lihtne.

Paljudel juhtudel on ülekuulatav, eriti kahtlusalune töö avaldamises sihilikult tagasihoidlik. Et sel puhul esinevat sisemist vastupanu võita, peab ülekuulaja tuttav olema psühholoogilise protsessiga, mis niisugusel korral toimub ülekuulatava hinges. Nimelt toob assotsiatsioonide seaduse järgi üks teatav kujutelm endaga ikka mingi teise kaasa — sarnase või vastandliku —, mis viimasega ajaliselt või ruumiliselt seotud. See toimub tahtvusetult, n. ö. sunniviisiliselt. Kui nüüd ülekuulatava assotsiatsioonide ahel on liikuma pandud ühe lüli puudutamisega, siis ei saa ta kõrval hoiduda selle sisemise protsessi eest. Tunnistajail, arvatud välja teadlik valetunnistaja, puudub üldiselt põhjus varjata assotsiatiivsel teel äratatud mäluilte ülekuulaja eest. Kahtlusaluse seisund aga seevastu on olnud sellest, et maha suruda esilekerkivaid kujutelmi ja varjata neid välisilma eest. On ta jälitamisel oleva teo tõepoolest korda saanud, siis tähendab see tegu talle tugevat tundelise tooniga elamust, millele ühes selle ähvardavate tagajärgedega ta paratamatult mõtles korduvalt tagasi ja mille ta seega eriti kõvasti sidus muude mõttekäikudega. Läheb nüüd korda kogu seda kompleksi mõjukalt elustada, siis omandab ülekuulaja endale sellega tugeva füüsilise ülestunnistamise piiridavate takistuste võitmiseks, mis ülekuulatavale seestpoolt peale tungib, tekitades viimases vabanemisele tunglevat hingelist survet. Elustajateks kõlbavad korduvad süüdistavate momentide ettetoimised, tunnistajaile ettenäitamised, ülesvõtete resp. teopaiga näitamine jne., kui neid plaanipäraselt käsitada. Seda ülestunnistamisele tunglevat sisemist survet ülekuulaja võib omalt poolt toetada sellega, kui ta püüab kõrvaldada väliseid kaalutlusi, mis tagasi hoiavad avameelset tunnistust. Tuues parajal silmapilgul kogu tõendusmaterjali ette, püütakse ühelt poolt kahtlusalusele salgamise mõtetust ära näidata, teiselt poolt aga tema tähelepanu sellele juhtida, et ta ühes sellega kohtuniku silmis asetab enda ebasoodsasse valgusse ning seega oleks tõe le vastav seletus kõige mõistlikum. Nii tungitakse ülekuulatavale kahelt frontidilt — tundmuste ja mõistuse küljelt — peale ning ta satub kitsikusse. Teatavad märgid, mida kahtlusalune ei jaksa maha suruda ning enamasti talle endale märkamatuks jäävad (ohked, käte värisemine, silmade ärapäöramine jne.), annavad tunnistuse tugevast sisemisest võitlusest ja ühtlasi näitavad asjatundjale ametnikule, et ta on õigel teel. Sel kombel saavutatud ülestunnistamine tundub teo kordasaatjale alati vabanemisena raskest hingelisest survest ja piinavaist kaalutlusist oma edasise saatuse suhtes.

Politseile mootorpaat.

Kiili paaditööstuses valmistati politseile mootorpaat, millega hakatakse valveteenistust pidama linna ümbristevahes lahes ja Pirita jõel. Paat on varustatud tugeva mootoriga ja relvadega.

ESIMESED

riiklikud teenetemärgid.

Võidupühal annetas Riigivanem esimesed riiklikud teenetemärgid politsei- ja prokuratuuriametnikele. Neid teenetemärke jagati 31 isikule ja need on teenete tähistamiseks isikuile, kes 8. detsembril 1935. a. osutasid teeneid mässukatse rahulikul likvideerimisel.

Teenetemärkide annetamine teostus Riigivanemalt Kadrioru lossis, kuhu olid palutud kella 9.30-ks märkide saajad. Teenetemärkide saajad rivistusid saalis, kes kõik peale eriti tähtsate asjade kohtu-uuriija Tattari olid kohal. Viimane viibis raskelt haigena voodis. Täpselt kell 10 pöördus Riigivanem teenetemärkide saajate poole lühikese kõnega, tähendades, kuidas rahvad püüavad oma iseolemist kindlustada nii väliselt kui sisemiselt, ja kuidas sisemine kaitse võrdub oma tähtsusest välisele juhtuvate kõikumiste ja käärimiste puhul. Meil oli sarnane juhtum 8. detsembril ja neid juhtumeid likvideeritakse vahest raskemal viisil, vahest kergemal, nii kuidas see on omane kellelegi rahvale. Meie likvideerisime 8. detsembril mässukatse rahulikult, kultuurisel viisil, vereta ja selle juures on teenetemärkide saajail väga suuri teeneid. Need on Eesti riigi ja rahva hoidnud ära sisemisest katastroofist, mille tagajärjed oleksid võinud olla kurvad. Sellepärast on rõõm tänada märkide saajaid selle meelevõime ja tubliduse eest ja üle anda neile teenetemärgid. Sellega ei saa küll tasuda teeneid, kuid olgu need vähemalt väikeseks tunnustuseks ametnikele teenete eest armastatud Eesti riigi ja rahva nimel.

Seejärel jagas Riigivanem isiklikult välja teenetemärgid ühes diplomiga ja surus igale teenetemärgi kavalerile kätt. Esimesena seisis rivis Siseministri abi A. Tuulse, kes sai ka teenetemärgi esimesena.

Teenetemärgi said:

Siseministri abi August Tuulse — Riigivapi III kl., kohtukoja prokuröri k. t. Albert Assor — Kotkar. III kl., kohtukoja vanema abiprokuröri k. t. Erich Vilberg — Kotkar. III kl., eriti tähtsate asjade kohtu-uuriija Siegfried Tattar — Kotkar. III kl., Politseivalitsuse direktor Richard Veermaa — Riigivapi III kl., Politseivalitsuse abidirektor Jo-

Esimesi teenetemärkide kavaleri.

han Sooman — Riigivapi III kl., Tallinna Poliitilise Politsei komissar Julius Edesalu — Valgetähe III kl., Tallinna-Harju prefekt Nikolai Reimo — Valgetähe III kl., Tallinna-Harju abiprefekt Boris Nykanen — Kotkar. III kl., Politseikooli direktor Eduard Mets — Valgetähe III kl., Tallinna politseikomissar Albert-Johannes Ottisaar — Valgetähe IV kl., Tallinna 5. jaoskonna politseikomissar Hugo Lepp — Valgetähe IV kl., Politseikooli abikomissar Eduard Sihv — Kotkar. V kl., Poliitilise Politsei inspektor Konstantin Kirsimägi — Valgetähe III kl., Poliitilise Politsei abikomissar Elmar Varts — Kotkar. IV kl., Poliitilise Politsei vanem-assistent Valter Rõigas — Kotkar. IV kl., Poliitilise Politsei assistent Narva komissari juures Eduard Riis — Kotkar. V kl., Poliitilise Politsei assistent Hans Pipar — Kotkar. V kl., Poliitilise Politsei vanem-assistent Tallinna komissari juures Sofroni Järvits — Kotkar. IV kl., Poliitilise Politsei vanem-assistent Herbert Puusepp — Kotkar. V kl., Poliit. Pol. vanem-assistent Tallinna komissari juures Arvi Kõlar — Kotkar. IV kl., Poliitilise Politsei assistent Herman Põldvere — Kotkar. V kl., Poliitilise Politsei raamatupidaja Boris Kaustel — Valgetähe V kl., Petseri-Võru Prefektuuri konstaabel Erik-Valter Palm — Kotkar. V kl., Poliitilise Politsei agent Evald Mikson — Kotkar. Raudrist, Poliitilise Politsei agent August Kaasik — Kotkar. Raudrist, Poliitilise Politsei autojuht Sergei Herm — Riigivapi med. II kl., Tallinna-Harju Prefektuuri kordnik Siim Jaagumets — Kotkar. Raudrist, Tallinna-Harju Prefektuuri vanem-kordnik Elmar-Johannes Rannu — Kotkar. Hõberist, Poliitilise Politsei vanem agent Heinrich Siirma — Riigivapi med. II kl.

Kordnik August Meite teenistuse juubel.

19. juulil saab 40-aastaseks Tallinna-Harju Prefektuuri kordnik August Meite. Samal ajal võib ta pühitseda oma 20-aastase politseiteenistuse juubelit. A. Meite sündis 19. juulil 1897. a. Harjumaal Peningi vallas, omab algkooli hariduse ja on abielus.

A. Meite on neid väheseid, kes Eesti politsei loomisel siirdus politseiteenistusse ja vaatamata tolle aja raskele töötingimusele jäi truuks politseiteenistusele, kus püsib tänini. Oma teenistust algas A. Meite 15. mail 1917 Tallinnas noorem-militsioonäärina. Hiljem, 1918. a. Eesti politsei loomisel, siirdus A. Meite agendina teenima Tallinna kriminaalpolitseisse, kus teenis kuni 2. jaan. 1934. a., mil koosseisude muudatuse tõttu kordnikuna viidi üle Tallinna-Harju Prefektuuri koosseisu ja läkitati Tallinna-Harju Kriminaalpolitseisse.

Oma pika teenistuse kestel on A. Meite mitmel korral olnud kurjategijatega tulevahetuses ja 2. aprillil 1920. a. sai A. Meite raskesti haavata röövmõrvari tabamisel viimaselt lastud kuulist ja kannab praegugi kuuli paremas jalas.

Hoolsa ja tagajärjerikka kaastöö eest süütegude jälitamisel on temale mitmel korral määratud autasusid ja avaldatud kiitust. Hoolsuse ja usinuse eest on annetatud temale kaitseleidu III kl. Valgerist. Oma teenistuse alal tuntakse A. Meitet väsimatu töömehena, kes oma lahkuse, sõbralikkuse ja heatahtlikkusega on võitnud kaasametnike lugupidamise ja suurel arvul sõpru laiema ringkonnas.

Soovime juubilarile palju õnne ja jõudu oma tegevuse jätkamiseks samasuguse tahte ja püüdlikkusega.

Tartu Politseiametnike Kogu huvireis.

20. juunil s. a. korraldas Tartu Politseiametnike Kogu Kultuursektsoon huvireisi omnibusel ümber Võrtsjärve asetsevatesse ilusamatesse maakohtadesse. Osa võtsid nii Tartu politseiametnikud kui ka nende perekonnaliikmed ja lähemad tuttavad, kokku 37 isikut. Reisi alustati varahommikul kell 5. Sõideti „lõunasse“, kus tutvuti lähemalt Jõgeveste vürsti, 1812. a. Borodino lahingu kangelase, kindral-feldmarssal Barclay-de-Tolly hauakabeliga, kus kuulus väejuht puhkab oma lähemate omastega. Kuigi sarkofaagid seisavad juba rida aastaid teist sajanidit ja on üle elanud sõja- ning revolutsiooniajad ja on huvitanud ka vargaid, on nad siiski hästi säilinud. Lähemaid seletusi andis kohalikust ümbruskonnast päritolev komissar Hiidma.

Jatkus reis üle Soe aleviku Tõrva, kus peale linna vaatluse tutvuti ilusa Ohne jõe ümbruskonnaga. Edasi vaadati Helme kantsi, kus tungiti politseilise agarusega ka maa-alaiseisse koopaisse. Seejärel siirduti Taagepera ja Karksi kanti ja jõuti lõpuks Paistu. Paistu kalmistul käidi vaatamas omaaja avaliku elu tegelaste, õpetaja Jaan Bergmanni ja helilooja Friedrich Saebelmanni hauda, kus lähemaid seletusi andis viimase poeg, Tartumaa 1. jaoskonna politsei-abikomissar — Harry Saemets.

Paistust võeti siht Viljandisse, kus tehti pikem peatus. Tutvuti linnaga, politseiasutustega ja karastati end järve voogudes.

Küllastunud Viljandist, pöörati omnibusel rattad Tartu poole.
R.

Politseivalitsuse direktor revideerimiskäigul Petseris.

Külastajate LEEDUS.

Oleme juba ammust ajast õppinud leedulasi tundma kui külalislahket, otsekohest ja sõbralikku rahvast. Veel enam seda sisendas meile külaskäik Leetu, mida võimaldas Leedu politseidepartemangu direktori K. Svila se lahke kutse.

Sõitsime välja Tallinnast 18. juunil. Ilm oli päikeseküllane ja soe. Vagunis istuda ei olnud kuigi mõnus, sest vähemast kui avausest pugest sisse tolmu ja vaguniakende ja uste avamine oli ka täiesti võimatu. Reisijaid oli üsna rohkesti, kes oma kaaslastega juteldes peamiseks teemaks valisid põuaküsimuse. Siin-seal harutleti omavahel, et kus ja kunas sadas viimati vihma ja missugune on viljade seisukord.

Olime Valgast umbes tunnitee ära sõitnud, kui vastu südaööd hakkas sadama tihedat vihma, mis tunduvalt tõstis kõigi reisijate tuju. Riiga jõudsimine südaööl ja vihmased ei lakanud, ent

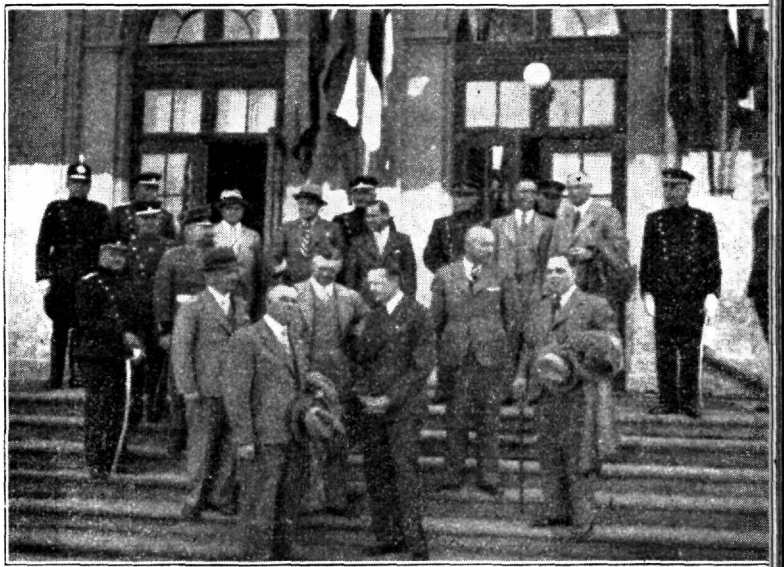

Rusnes rivistatud piiripolitsei õppeüksus.

Ärasõidu eel Tallinna jaamas.

tundus siiski selle harvenemist. Riias olid jaama meile vastu tulnud Läti kõrgemad politseijuhid, eesotsas administratiivdepartemangu direktori Anšmitsiga. Et Kaunasesse sõitva rongi väljumiseni oli mitu tundi, siis peatusime mõne tunni läti ametivendade seltsis ja vahetasime elavalt ja sõbralikult mõtteid mitmesuguste päevaküsimuste üle. Seejärel läksime vagunisse puhkama ja hommikul kell 6 algasime sõitu Kaunase sihis. Riias sõitsid kaasa ka administratiivdepartemangu direktor Anšmits, poliitilise politsei valitsuse ülem Friedrichsons ja politseiinspektor Kiselis. Jõudnud oli piiri Leedumaale, tõusime üles ja meid tervitas itus päikesepaisteline hommik. Meie silme ees avanes kaunis Leedu maastik, vaheldusid põllud ja luhad. Mäenõlvakuid kattis täiesti pruuniks kõrbenud rohi ja vili põldudel kiratses põua tagajärjel. Oli selge, et põud leedulastele oli liigagi halastamatu!

Kaunasesse saabumisel.

Piiripolitsei laeva „Partizana“ komandör esineb ettekandega pol.-dep. direktorile Svilasele.

Juba Kaunases.

Mõnetunnise reisi järele jõudsimel Kaunasesse. Jaama oli kogunenud hulgate asjahuvilisi ja külalisi oli vastu võtma tulnud Leedu kõrgemad politseijuhid, eesotsas siseministri abi Giedraitisega. Lõunalaualas pöördus viimane kõnega lõunatajate poole tähendades kokkuvõttes, et kolm rahvast, nii Eesti, Läti kui Leedu, elavad sõpruses. Nende rahvaste juhid Smetonas, Ulmanis ja Päts viivad oma rahvad paremale tulevikule. Rõõmustab väga, et kõrged külalised külastasid Leedut, millega süvendatakse sõbralikkust ja hõlbus-tatakse vastastikust läbikäimist ja tegevust. Soovis, et kolme riigi ja rahva sõprus areneks õitsengu sihis.

Sellele vastas Politseivalitsuse direktor R. Veermaa, tähendades: Olen esmakordselt Kaunases ja mind valdab tunne, et meid seovad ühised huvid. Meie ülesanded ei ole poliitilised, vaid meie säilitame oma rahvuslikke huvisid. Meie kõik kolm kaitseme rahva huvisid ja need kõik on ühised. Meie valitsused juhivad riike poliitilisest küljest ja see on pikaldane käik. Meie aga peame asja enda huvides teotsema kiirelt ja seda saavutame ainuüksi siis, kui on olemas sõbralik kontakt. Meie politsei organisatsioonid on üldiselt ühesugused ja meie üldine juht on siseminister, mispärast tõstame klaasi meie valitsuste, ministrite ja praeguse esin-daja terviseks. Sellele järgnesid mitmekordsed elagu-hüüded.

Pärast lõunat tutvuti veel mitme politseiasutusega ja hiljem sõideti välja Neemeni jõe kaldal olevasse Birstonase suvituskohta. Teel oli võimalusi tutvuda ka mitme politseiasutusega. Kaunasesse

Mõnetunnise reisi järele jõudsimel Kaunasesse. Jaama oli kogunenud hulgate asjahuvilisi ja külalisi oli vastu võtma tulnud Leedu kõrgemad politseijuhid, eesotsas siseministri abi Giedraitisega. Lõunalaualas pöördus viimane kõnega lõunatajate poole tähendades kokkuvõttes, et kolm rahvast, nii Eesti, Läti kui Leedu, elavad sõpruses. Nende rahvaste juhid Smetonas, Ulmanis ja Päts viivad oma rahvad paremale tulevikule. Rõõmustab väga, et kõrged külalised külastasid Leedut, millega süvendatakse sõbralikkust ja hõlbus-tatakse vastastikust läbikäimist ja tegevust. Soovis, et kolme riigi ja rahva sõprus areneks õitsengu sihis.

Sellele vastas Politseivalitsuse direktor R. Veermaa, tähendades: Olen esmakordselt Kaunases ja mind valdab tunne, et meid seovad ühised huvid. Meie ülesanded ei ole poliitilised, vaid meie säilitame oma rahvuslikke huvisid. Meie kõik kolm kaitseme rahva huvisid ja need kõik on ühised. Meie valitsused juhivad riike poliitilisest küljest ja see on pikaldane käik. Meie aga peame asja enda huvides teotsema kiirelt ja seda saavutame ainuüksi siis, kui on olemas sõbralik kontakt. Meie politsei organisatsioonid on üldiselt ühesugused ja meie üldine juht on siseminister, mispärast tõstame klaasi meie valitsuste, ministrite ja praeguse esin-daja terviseks. Sellele järgnesid mitmekordsed elagu-hüüded.

Pärast lõunat tutvuti veel mitme politseiasutusega ja hiljem sõideti välja Neemeni jõe kaldal olevasse Birstonase suvituskohta. Teel oli võimalusi tutvuda ka mitme politseiasutusega. Kaunasesse

lõunasööök, millest võtsid osa külalised ja Leedu politseijuhid, eesotsas siseministri abi Giedraitisega. Lõunalaualas pöördus viimane kõnega lõunatajate poole tähendades kokkuvõttes, et kolm rahvast, nii Eesti, Läti kui Leedu, elavad sõpruses. Nende rahvaste juhid Smetonas, Ulmanis ja Päts viivad oma rahvad paremale tulevikule. Rõõmustab väga, et kõrged külalised külastasid Leedut, millega süvendatakse sõbralikkust ja hõlbus-tatakse vastastikust läbikäimist ja tegevust. Soovis, et kolme riigi ja rahva sõprus areneks õitsengu sihis.

Sellele vastas Politseivalitsuse direktor R. Veermaa, tähendades: Olen esmakordselt Kaunases ja mind valdab tunne, et meid seovad ühised huvid. Meie ülesanded ei ole poliitilised, vaid meie säilitame oma rahvuslikke huvisid. Meie kõik kolm kaitseme rahva huvisid ja need kõik on ühised. Meie valitsused juhivad riike poliitilisest küljest ja see on pikaldane käik. Meie aga peame asja enda huvides teotsema kiirelt ja seda saavutame ainuüksi siis, kui on olemas sõbralik kontakt. Meie politsei organisatsioonid on üldiselt ühesugused ja meie üldine juht on siseminister, mispärast tõstame klaasi meie valitsuste, ministrite ja praeguse esin-daja terviseks. Sellele järgnesid mitmekordsed elagu-hüüded.

Pärast lõunat tutvuti veel mitme politseiasutusega ja hiljem sõideti välja Neemeni jõe kaldal olevasse Birstonase suvituskohta. Teel oli võimalusi tutvuda ka mitme politseiasutusega. Kaunasesse

Rahvariideis tütarlapsed Rusnes.

saabuti tagasi hilisööl ja järgmisel hommikul sõideti eeskätt kaunisse suvituskohta Kulautuvasse, kus oli ka korraldatud hommikueine.

Kulautuva ei ole suur kutrort, ent ta on meeldiv oma vahelduva maastiku ja ilusa männimetsaga. Keskpäevaks jõudsimme Leedu-Saksa piiri äärde Rusnesse, kus oli rivistatud piiripolitsei õppeüksus. Leedus teostab piirivalvet piiripolitsei, kes on sõjaväeline organisatsioon, ent allub politseidepartemangu direktorile. Rusnes oli korraldatud lõunasöök. Lõunalaua katjaiks olid kolm rahvariideis tütarlast, kes peagi said külaliste lemmikuteks. Rusnest sõideti Memelisse, sealt edasi piiripolitsei moodsa laevaga Klaipeda kuurorti Juodkrantesse. Oli juba hilisõhtu ja vähese peatumise järele tuli tagasi pöörduda Memelisse. Sõit merel oli ütlemtatu ilus, meist möödus ja tuli vastu palju laevu, mis olid öösel tuledeehetes.

Õöbisime politseiametnike puhkekodus Palangenis. See on uus ehitis, mis sisustatud stiilselt ja mis on moodne arhitektuuri saavutus.

Palangen on leedulaste suurim kuurort, kus talvekuul on elanikke paarituhande ümber, ent suvekuul tõuseb nende arv 10.000-ni. Palangeni suvituskohaga tutvumisel paistis oma lahkusega eriti silma linnapea Burmeister. Kahjuks oli aega vähe ja mõnetunnise tutvumise järele pidime tagasi pöörduma Kaunasesse. Teel hakkas tugevasti sadama vihma, sõidukid ei saanud liikuda täie kiirusega.

Läti adm.-dep. direktor Anšmits, Leedu pol.-dep. direktor Svilas ja meie pol.-valitsuse direktor Veermaa laevapardal.

Piiripolitsei laeva „Partizana“ pardal.

ruga ja teel tutvumine Taurage linnaga võttis tükki aega, siis jõuti Kaunasesse tagasi hilja õhtul. Seetõttu ei olnud võimalusi enam ka sel ööl Kaunasest välja sõita, nagu see varem oli kavatsatud. Teele võisime Kaunasest asuda alles järgmisel päeval.

Leedus olles võisime näha neid saavutusi, mida see rahvas oma iseseisvuse ajastul on saavutanud niihästi kultuurisel kui ka majanduslikul alal. Iseseisvuse ajastu on olnud neile suur ülesehituse ajastu, mille kestel on vana Kaunas muutunud moodsaks linnaks, kus maanteed on korrastatud eeskujulikult ja rahva kultuur teinud suuri edusamme.

Leedu politseid võime võrrelda välisriikide moodsate politseiorganisatsioonidega, kes on varustatud moodsate relvadega ja tehniliste abinõudega. See on hästi distsiplineeritud organisatsioon Leedu rahva teenistuses, kellele võib olla isamaa uhke. Tõime enesega Leedust kaasa parimad muljed ja süvendasime kauakestnud sõprust. Elagu Leedu politseijuhid, elagu kogu hästi organiseeritud Leedu politseipere!

Politseivalitsuse direktor tutvumas politseijaoskondadega.

Politseivalitsuse direktor R. Veermaa käis etteteatamata korras tutvumas 26. juunist kuni 1. juulini Jõhvi, Mustvee, Värskas ja Petseri politseijaoskondadega, Petseri-Võru Prefektuuri arestimajaga, Petseri kriminaal- ja poliitilise politseiga. Antsla, Tõrva, Mõisaküla, Elva ja Põltsamaa politseijaoskondadega.

Leedu politseilehe heatahtlik ja sõbralik kirjutis Eesti politseijuhtidest.

Politseivalitsuse direktori R. Veermaa, Tallinna-Harju prefekti N. Reimo ja Politseikooli direktori E. Metsa külaskäigu järele Leedu tõi Leedu politsei ajakiri k.a. oma 13. numbris väga heatahtliku ja sõbraliku kirjutise külaskäigust.

Peale selle on lehes hulk pilte külaskäigust.

Matk

Vilsandi lindude riiki.

15.—19. juunini s. a. toimus Rakvere Politseiametnike Kogu Kultuursektsooni korraldusel politseiametnike ekskursioon Saaremaale ja Vilsandi. Kuigi ekskursiooni peasihiks oli kuulus lindude paradiis Vilsandi, haaras see süiski kogu läänepoolse Eesti.

Ekskursioon, millest võttis osa ligi veerandisada Rakvere Politseiametnike Kogu liiget ühes perekonnaliikmetega, väljus 15. juuni hommikul Rakverest, Rakvere Politseiametnike Kogu esimehe prefekt M. T a n g'i juhtimisel. Sõit läks üle Väike-Maarja, Vägeva ja Kurista Põltsamaale, kus tehti esimene lühiajaline peatus ja tutvuti kohal Põltsamaa lossiga.

Põltsamaalt siirdus teekond Viljandi, kuhu jõuti varasel lõunal. Kuna ilm oli kõrvetavalt kuum, siis paljud ekskursioonist osavõtjad, tutvunud mulgimaa pealinna iluga, sukeldusid Viljandi järve karastavatesse voogudesse, et sealt väljudes karastatult jätkata teekonda Pärnu suunas.

Pärnu, kuhu sõideti Kilingi-Nõmme kaudu, jõuti õige varakult, mistõttu matkajatele jäi õhtuni veel küllalt aega Pärnu ilusa ja avara supelranna külastamiseks ja üsja valminud lüksusliku rannahoone vaatlemiseks. Alles hilisõhtul mindi puhkama mugavatesse öökorteritesse, mille eest ekskursioonist osavõtjad välgenevad südamekku tänu Pärnu Politseiametnike Kogule, kelle külalislahkus ja mugavalt sisustatud ruumid võimaldasid ekskursioonil 16. juuni varahommikul täiesti puhanult edasi sõita Virtsu poole, kus oli vaja olla kell 07.50, et jõuda Virtsu-Kuivaste vahel ühendust pidavale linnilaevale. Lühike laevasõit läks libedasti. Muhu saarel tehti lühike peatus. Sealsete linnuse kõrgetel vallidel imetleti muinas-eesti vägevate meeste kätetööd.

Et Muhu ja Saaremaa teed on esmaklassilised, siis Kuivaste-Kuressaare vahe-
maa katmine oli naljaasi ja Kuressaarde jõuti juba keskhommiku paigu. Kuna Vilsandi

Mikit kostitatakse päiklitega.

Matkajad Vilsandis.

külastamine oli alles järgmise, s. o. 17. juuni kavas, siis Kuressaarega tutvumiseks jäi peaaegu terve päev. Aga selle päevaga jõuti paljugi vaadata, mis Kuressaares vaatamisväärsed ja omapärast: jõuti külastada supelranda, vaadata ajaloolist Kuressaare lossi, silmitseda seal asuva muuseumi ülihuvitavat sisu, mille üksikasjalisemaks vaatlemiseks kulub mitu päeva; jõuti sobitada sõbralikke vahelkordi lossi kraavis sulistavate metspartidega ja nende udusulis järeltulijatega ja pargi puudel kepsleva orava „Mikiga“.

Ilus ja kodune on rohelusse uppuv Kuressaare. Looduse ja inimese vahel valitseb siin usaldav sõprus ja lähedus, mistõttu metspardid ja oravad võtavad julgelt inimeste peost maiustusi, kuna tavaliselt need arad olendid juba kaugelt inimest nähes põgenevad.

17. juuni hommikul asuti teele Vilsandi suunas. Kihelkonnal istuti mootorpaatidesse ja umbes tunniajalise sõidu järele oldigi kohal. Vilsandi sadamasse jõudes oli seal juba vastas kapten Toom, kes juhtis ekskursiooni lähedal-asuvaile rahudele, tuhandete lindude pesitsemispaikadele. Rahud iseendast kujutavad suuri pragunenud ning servadel paljastunud kaljurahne. Kuigi pinnalt kaljune, on seal ometigi nii mitmekesine ja huvitav taimeistik, lindudest rääkimata. Olevatki keegi rootsi professor saart külastades tähendanud, et Vilsandi on küi looja poolt asutatud muuseum, kuhu ta kõike on pannud näpuotsaga. Muude taime hulgast võib siin öitsemas näha ka meie hariliku kapsa esivanemat. Linnud, keda seal on tuhandeid, tõusevad inimeste tulekul esialgu kisades õhku, kuid rahunevad peagi, kui näevad nende kaitsja kapten Toomi valget peakatet. Astuma peab siin ettevaatlikult, et mitte ära tallata linnupesti ja -poegi. Silmal ja kõrvad hoiab siin iga külastaja kindlasti lahti, sest kõik nähtu on haruldane ja huvitav, veel huvitavamad aga kapten Toomi seletused saarel esinevaist taimeliikidest ja lindude elustolust. Hr. Toom on teinud mugavaks oma hoolealuste elu, sest isegi suure 8-kordse hotelli on ta ehitanud neile, kus võib peavarju leida 42 linnuperekonda; peale selle on kaljupragudes asuvad pesapaigad kaetud pealt laudadega, et pesa oleks kõigiti kaitstud.

Saarel kapten Toom tutvustas matkajaid korraliku päästejaamaga, seejärele näitas külalisile tema enese poolt ja kumul loodud huvitavat muuseumi, kus täistopitult esineb kõigi Vilsandis leiduvate linnuliikide esindajaid, lin-

Sport

Politseiametnikud ujumis- ja vetelpääste instruktorite kursusel Tallinnas.

22. juunist kuni 4. juulini s. a. korraldas Eesti Veespordiliit Nõmmel, Mustamäe basseinis kursuse ujumis- ja vetelpääste instruktorite ettevalmistuseks.

Nimetatud kursusest, Politseivalitsuse direktori lahkelt vastutulekul, oli võimalik võtta osa üle riigi ka 14 politseiametnikul.

Kursusel käsitati järgmisi õppeaineid: 1) ujumist — 18 tundi, 2) võimlemist (kehakool ja sihtvõimlemist) kokku 7 tundi, 3) vetelpäästmist — 6 tundi, 4) veepallimängu — 3 t., 5) vettehüppeid hoolaualt — 3 t., 6) tervishoidu — 2 t., 7) kohtunike kursus — 7 t. ja 8) juhi isiksus — 1 tund, seega kokku 47 tundi. Kursusel olid õppejõududeks eesti parimad ujumisala õpetajad: H. Rahmann, mag. A. Grünberg, E. Mõitlik, A. Hakkaja, E. Idla ja teised.

Kõik kursusest osavõtjad olid kursuse kestel paigutatud ühiskorterisse Pioneerpataljoni ruumesse Nõmmel. Samas oli kursulasile korraldatud ka ühistohtlustamine. Kord kursusel oli eeskujulik, s. t. kursulasil tuli esineda õppusil, vaatlusil ja muil esinemisel sõjaväe distsipliini nõuete kohaselt.

Teoreetilisi õppusi peeti Pioneerpataljoni vastavais õpperuumes ja praktilisi õppusi Mustamäe basseinis.

Kursuse lõpul oli kõigile osavõtjatele korraldatud vastavad katsed, kus tulemused politseiametnike kohta olid järgmised:

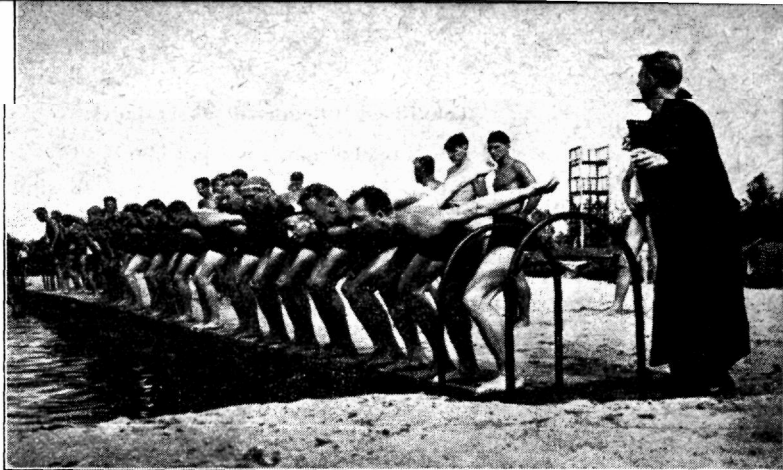
numune, kalalükkide esindajaid, kivimeid, huvitavaid pilte-ülesvõtteid lindude elust-olust ja palju muud huvitavat, mida raske kirjeldada.

Pärast rikkalikku lõunasööki, mida Vilsandis võis saada ainult 50 senti eest, valmistuti lahkumisele. Enne lahkumist kandis hr. Toom äsjaavatud turistide kodu hoones ette kaks näidendit, olles ise näitelavaks, näitlejaskonnaks ja näitejuhiks ühtlasi. Huvitava ning õpetliku sisuga näendid ja nende meisterlik ettekandmine jätsid vaatlejatele haruldaselt hea mulje.

Lahkumisel raputati kava kapten Toomi kätt, kes saarel viibimise tegi nii nauditavaks ja meeldesõbivaks.

Kuna õhtuni jäi veel pisut aega, siis käidi ka Sõrve saarel ja sealt läks sõit tagasi Kuresaarde, kus tuli veeta veel teine öö Kuresaare Politseiametnike Kogu poolt soetatud ruumes.

18. juuni hommikul algas tagasisõit, mis läks Lihula—Haapsalu—Tallinna kaudu. Öö vastu 19. juunit veedeti Tallinnas. 19. juuni, s. o. viimase matkapäeva hommikul külastati uut allveelaeva „Kalevit“ ja lõunapaiku alustati sõitu Rakvere poole, kuhu jõuti umbes kella 18.00, olles 5 päeva kestel matkanud ligikaudu 1000 km.

Kursuslased ujumistreeningul.

Ujumisinstruktori katsed sooritasid:

konstaabel J. Suuk ja pol. ameti kand. A. Eenpere Tall-Harju Prefektuurist, konstaabel J. Nurmekund Raudteede Prefektuurist, konstaabel H. Voitk, van. kordnik J. Villo ja k.-ametnik H. Sild Narva Prefektuurist, konst. K. Parveots ja G. Võrk Viru-Järva Prefektuurist, kordnik E. Teder Viljandi-Pärnu Prefektuurist, konst. J. Laurits Lääne-Saare Prefektuurist, konst. P. Raiküla ja E. Vingisaar Petseri-Võru Prefektuurist, konst. J. Kurvits ja V. Mõtus Tartu-Valga Prefektuurist.

Vetelpääste katsed sooritasid samal kursusel Eesti Punase Risti eksamikomisjoni ees, omandades „vanema vetelpäästja“ õigused, järgmised politseiametnikud:

konst. K. Parveots, H. Voitk, J. Suuk ja J. Laurits, van. kordnik J. Villo, kordnik E. Teder, k.-ametnik H. Sild ja pol. ameti kand. A. Eenpere.

Ujumiskohtuniku katsed sooritasid:

konst. H. Voitk ja J. Suuk ning pol. ameti kand. A. Eenpere.

Politsei teenistusosalased viievõistlused Tallinnas.

9. ja 10. juulil s. a. korraldas Tallinna Politseiametnike Kogu Spordisektsioon politsei lasketiirul, E. S. S. „Kalevi“ väljakul ja Tartu maanteel politseiametnikele politsei teenistusosalased viievõistlused Tallinna Linnavalitsuse rändauhinna. Võistluste kavas oli: 1) lahingkorras püstolist laskmine 25 m., 7 lasku, ajaga 45 sek. ühes 50 m. jooksuga, 2) 100 m. jooks vormis ja rakmeis, 3) kaugushüpe vormis ja rakmeis, 4) õppekäsigranaadi kaugusvise hooga ja 5) 5 km. jalgrattasõit.

Võistlus oli individuaalne ja korraldati mitmevõistluse põhimõttel. Üldine osavõtjate arv 11.

Võistlusele oli peale rändauhinna Spordisektsioonilt pandud välja kolmele parimale sportlasele individuaalauhind.

Tallinna Linnavalitsuse rändauhind (hõbe puuviljavaas) neile võistlusile on mängus juba üheksa aastat ja on vahelduvalt võidetud nii ühelt kui teiselt politseisportlaselt. Kõige rohkem on rändauhinna võitnud konstaabel A. Puppert, neli korda. Läänud aastal ja tänava võitis rändauhinna agent A. Kaasik — pol. politseist. Staatuudi kohaselt rändauhinna jäävaks omandamiseks tuleb seda võita 3 korda järjest või 5 korda vaheldumisi.

Tehnilised tulemused üksikaladel.

I Lahinglaskmine püstolist:

1. agent A. Kaasik — Poliit. Pol. — 48 silma,
2. kordnik A. Raak — Ratsareserv — 41 silma, 3. konstaabel E. Purre — Rapla jsk. — 40 silma.

II 100 m. jooks vormis ja rakmeis:

1. konstaabel A. Pupart — 3. jsk., aeg 12,2 sek.,
2. kordnik E. Männik — 6. jsk., aeg 12,7 sek., 3. kordnik L. Meos — 3. jsk., aeg 12,7 sek.

III Kaugushüpe hooga, vormis ja rakmeis:

1. konstaabel A. Pupart — 3. jsk. — 5 m. 28 sm.,
2. kordnik E. Männik — 6. jsk., 3. kordnik L. Meos — 3. jsk. mõlema tagajärg 5 m. 13 sm.

IV Granaadivise hooga, vormis ja rakmeis:

1. agent A. Kaasik — Pol. Pol. — 58 m. 07 sm.,
2. allkonst. A. Ausmaa — Ratsareserv — 55 m. 15 sm., 3. konst. A. Pupart — 3. jsk. — 51 m. 77 sm.

V. 5 km. jalgrattasõit vormis ja rakmeis:

1. konst. J. Suuk — Rapla jsk., aeg 9 m. 24 s.,
2. pol-a. k. L. Uibopuu — 3. jsk., aeg 10 m. 04 s.,
3. agent A. Kaasik — Pol. Pol., aeg 10 m. 40 sek.

Üldised tulemused punktides:

1. agent A. Kaasik — Pol. Pol. — 46,5 punkti,
2. konst. A. Pupart — 3. jsk. — 46,0 punkti,
3. kordnik E. Männik — 6. jsk. — 33,5 punkti.

Tartu-Valga Prefektuuri üksuste vahelised kuuevõistlused.

Tartu-Valga Prefektuuri üksuste vahelised teenistuse iseloomuga kuuevõistlused peeti Tartus 26. juunil s. a., millest oli eriti rohkesti osavõtjaid. Võistlused kujunesid algusest lõpuni pinevaiks ja iga üksus katsus kõigi abinõudega õhutada oma meeskonda võidule.

Üksikaladel saavutasid üksuste meeskonnad järgmisi tulemusi: 100 m. jooksus kandamiga võitis kindlalt 3. jsk. — Parind — 17,1 sek., Mitt — 18,5 sek. ja Kudi 19,0 sek. — üldaeg 54,6 sek. 2) Mustvee jsk. — Päriln 21,2, Kask — 18,0 ja Truu 18,1 sek. — üldaeg 57,3 sek. 3) Tartu 1. jsk. — Suik 20,3, Kruus 19,0 ja Tamm 18,4 — üldaeg 57,7 sek.

Teivaskaugushüppes hooga:

Mustvee jsk. meeskond — Kask 5,70, Truu 5,94 ja Kolga 6,55 m. — kokku 18,19 m. 2) Tartu 1. jsk. — Suik 5,40, Abel 5,45 ja Tamm 6,40 — kokku 17,25 m. 3) Tartumaa 1. jsk. — Tanel 5,11, Kütt 5,71 ja Raig 5,47 — kokku 16,28 m.

Lahingkorras püstolist laskmises:

1) Mustvee jsk. — Truu 27, Kaldvee 41 ja Tõns 35 silma — kokku 103 silma. 2) Tartu 2. jsk. — Alamäe 29, Eiso 30 ja Niilus 42 silma, kokku 101 silma. 3) Tartumaa 1. jsk. — Kala 42, Sinikas 20 ja Tusti 35 silma, kokku 97 silma.

Granaadiviskes paigalt:

1) 1. jsk. — Haller 49, Kotkas 44 ja Tamm 47 m. — kokku 140 m. 2) 2. jsk. — Kink 45, Kirs 45 ja Patsik 42 m., kokku 132 m. 3) Tartumaa 1. jsk. — Raig 38, Rasina 43 ja Kütt 39 m. — kokku 120 m.

3 korda 100 m. teatejooksus:

1) Tartu 2. jsk. — Ossul, Peets, Kink, aeg 42,00 sek. 2) Tartu 3. jsk. — Parind, Mitt, Ingermaa — 42,01 sek. 3) Mustvee jsk. — Kask, Kolga, Truu — 42,05 sek.

5 km. patrull-rännakvõistluses:

1) Tartu 1.jsk. — Suik, Saar, Abel, aeg 21 min. 11 sek., 2) Tartumaa 1. jsk. — Raig, Sinikas, Kütt — 23,14. 3) Tartu 3. jsk. — Rannik, Pöder, Kusma — 23,18.

Üldkokkuvõttes omandas kõige enam punkte ja võitis Politseiametnike Keskkogu poolt välja pandud rändkarika Mustvee jaoskond 26 punktiga. 2. koha omandas 1. jsk., saavutades samuti 26 punkti, kuid sisseantud protesti tagajärjel tühistati teatejooks, milles tuli 4. kohale, teate ebaõigel ajal üleandmise pärast ja seepärast pidi leppima 23 punktiga. 5. kohale tuli Tartu 3. jsk. — 22 punktiga.

Sama päeva õhtul jagas prefekt V. Roovere Tartu Pol.-ametnike Kogu aias võitjaile auhindu, tervitades võistlejaid lühikese päevakohase kõnega.

Teenistuse iseloomuga kuuevõistlused Viru-Järva Prefektuuris.

29. juunil s. a. toimus Rakvere Politseiametnike Kogu Spordisektsiooni korraldusel Viru-Järva Prefektuuri adm.-piirkonnas asuvate politseiüksuste vaheline teenistuse iseloomuga kuuevõistlus.

Võistlusaladena esinesid: 1) lahinglaskmine püstolist ühes 50 mtr. jooksuga, 2) teivaskaugushüpe, 3) granaadivise paigalt, 4) teatejooks 3 korda 100 m., 5) 100 m. jooks 30 kg. raskuse liivakotiga ja 6) 5 km. patrullrännak.

Igal võistluslal võis üksus välja panna 5 meest, kusjuures arvestati 3 parema tagajärjed. Kuna iga üksus võis igale võistlusalale komplekteerida meeskonna erikoosseisus, siis oli võistlejaid üle 30. Et aga mõni üksus oli pannud välja vaid 4 kuni 5 meest, siis neil tuli tugevasti pingutada, et kõik võistlusalad väärikalt kaasa teha, mis polnud sugugi kerge, kuna võisteldi tuli teenistusvormis ja rakmeis ja võistluspäeval oli ilm väga kuum.

Lahinglaskmine toimus kaitseliidu Palermo laskerajal, muud alad peale 5 km. patrullrännaku Rakvere staadionil. 5 km. patrullrännak toimus Rakvere lähedal, Mädapea teel.

Tehnilisi tulemusi:

1) Lahinglaskmine püstolist 25 m. ühes 50 m. jooksuga. Aeg 45 sek.

1. Väike-Maarja pol.-j. meeskond, koosseisus: konst. A. Auksi, P. Tall ja F. Rägo, kogusumma 75 silma. 2. Rakvere pol.-j. meeskond, koosseisus: konst. U. Viirsalu ja T. Tarm ja kordn. A. Toomsoo, kogusumma 72 silma. 3. Paide ja 4. kohale Tapa pol.-j. meeskond.

2) Teivaskaugushüpe

1. Rakvere pol.-j. meeskond, koosseisus: konst. A. Landberg, K. Parveots ja A. Jõgi, 3 mehe tagajärgede summa 17,96 m. 2. Tapa pol.-j. meeskond, koosseisus: konst. A. Kriisk, A. Raudve ja kordn. kt. Luutsalu — 16,96 m. 3. Väike-Maarja ja 4. Paide pol.-j. meeskond.

Individuaalselt olid paremad: 1) konst. A. Landberg — Rakvere pol.-j. — 6,31 m, 2) konst. A. Kriisk — Tapa pol.-j. — 6,05 m. ja 3) konst. K. Parveots — Rakvere pol.-j. — 6,00 m.

3) 100 mtr. jooks kandamiga.

1. Tapa pol.-jsk. meeskond, koosseisus: konst. J. Vahesalu, A. Kriisk ja A. Raudve — üldaeg 56,03 sek. 2. Väike-Maarja pol.-jsk. meeskond, koosseisus: konst. E. Raid, F. Rägo ja A. Auksi — üldaeg 57,10 sek. 3. Paide ja 4. kohale Rakvere pol.-jsk. meeskond.

Individuaalselt olid paremad: 1) konst. J. Vahesalu — Tapa pol.-jsk. — 18,03 s. 2) konst. A. Landberg — Rakvere pol.-jsk. — 18,08 sek. ja 3) konst. E. Raid — Väike-Maarja pol.-jsk. — 18,09 sek.

4) Granaadivise.

1. Rakvere pol.-jsk. meeskond, koosseisus: konst. A. Landberg, K. Parveots ja T. Tarm — 3 mehe tagajärgede summa 144 m. 2. Tapa pol.-jsk. meeskond, koosseisus: konst. A. Kriisk, J. Vahesalu ja A. Raudve — 133 m. 3. kohale tuli V.-Maarja ja 4. Paide pol.-jsk. meeskond.

Individuaalselt olid paremad: 1) konst. A. Landberg — Rakvere pol.-jsk. 52 m., 2) konst. K. Parveots — Rakvere pol.-jsk. — 47 m. ja 3) konst. T. Tarm — Rakvere pol.-jsk. — 46,00 m.

5) Teatejooks 3 korda 100 m.

1. Paide pol.-jsk. meeskond, koosseisus: konst. O. Päril, konst. U. Simm ja kordn. V. Aulik — üldaeg 43,02 sek. 2. Tapa pol.-jsk. meeskond, koosseisus: konst. J. Vahesalu konst. A. Kriisk ja kordn. kt. Luitsalu — üldaeg 43,04 sek. 3. Rakvere ja 4. V.-Maarja pol.-jsk. meeskond.

6) 5 km. patrullrännak.

1. Rakvere pol.-jsk. meeskond, koosseisus: konst. K. Parveots, konst. A. Endoja ja pol.-am. kand. E. Klammer, aeg 27 min. 2. V.-Maarja pol.-jsk. meeskond, koosseisus: konst. E. Raid, A. Tiivel ja F. Rägo, aeg 27,36 min. 3. Tapa ja 4. Paide pol.-jsk. meeskond.

Lõppkokkuvõttes osutus parimaks üksuseks Rakvere pol.-jsk., kes sai 18 punkti ja võitis seega Pol. Keskkogult välja pandud väärtusliku rändauhinna — kristallvaasi kastis, mida tuleb kaitsta veel kaks korda, teiseks tuli Tapa pol.-jsk. 16 punktiga, kolmandaks V.-Maarja politseijaoskond 15 punktiga ja neljandaks Paide pol.-jsk. 11 punktiga.

Politsei teenistusalased kuuevõistlused Petseris.

27. juunil s. a. korraldas Petseri Politseiametnike Kogu Spordisektsioon Petseri-Võru Prefektuuri administratiivpiirkonnas asuvate politseiüksuste vahelise teenistuse iseloomuga kuuevõistluse.

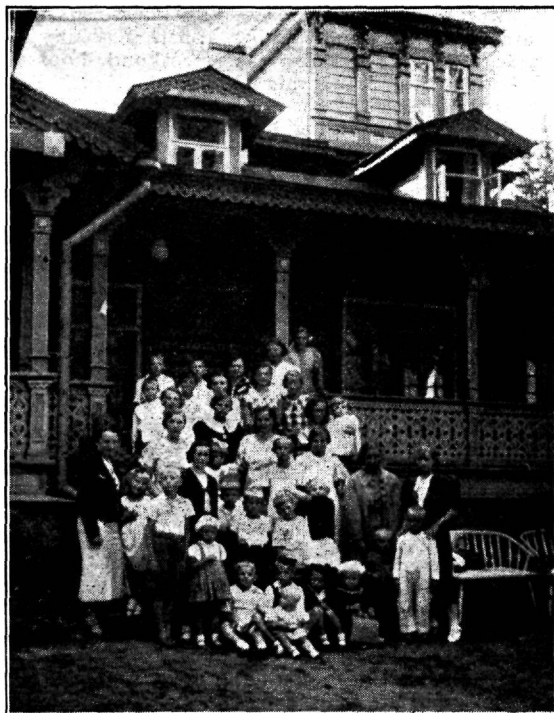
Võistlusest võtsid osa kõik prefektuuri piirkonnas asuvad välispolitsei üksused (jaoskonnad) 46 osavõtjaga.

Parimaks üksuseks osutus prefektuuri meeskond, omandades esmakordselt Politseiametnike Keskkogu Spordisektsiooni auhinna.

Tehnilised tulemused.

1) Lahinglaskmine püstolist 25 m. ühes 50 m. jooksuga.

1. Prefektuuri meeskond, koosseisus: konst. P. Laansoo, konst. P. Raiküla ja asjaajaja E. Kunst, kogusumma — 118 silma. 2. Petseri pol.-jsk. meeskond, koosseisus: konst. E. Heinrand, konst. H. Üps ja v.-kordnik A. Härm — kogusumma 116 silma. 3. Võru pol.-jsk. meeskond, koosseisus:

Politseivalitsuse direktori korraldusel toimub igal neljapäeval kella 4—5-ni politseiametnike puhkekodus Narva-Jõesuus politseiametnike lastele jäätise-õhtu. Jäätise-õhtu korraldatakse „Pargitare“ rõdul. Pildil näeme jäätise-õhtust osavõtjaid lapsi kaasasolevate vanematega ja puhkekodude perenaisega.

POLITSEIAMETNIKE PUHKEKODU TULVIL SUVITAJAIST.

Südasuve saabumisega on kuurortides tõusnud ka suvitajate arv kulminatsioonipunkti. Ka politseiametnike puhkekodud ei taha suuta mahutada kõiki kodusid kasutada soovijaid. Möödunud nädalal oli puhkekodudes üle 260 suvitaja.

konstaablid E. Vingissaar, R. Kersna ja J. Kaalep — kogusumma 110 silma.

Individuaalselt osutusid parimaiks: 1) v.-kordn. A. Härm — Petseri jsk. — 51 silma, 2) konst. E. Vingissaar — Võru jsk. — 49 silma ja 3) konst. P. Laansoo — prefektuur — 48 silma.

2) 100 m. jooks kandamiga.

1. Prefektuuri meeskond, koosseisus: konst. A. Reiman, kordnik A. Leemet ja J. Koger — üldaeg 54,7 sek. 2. Petseri jsk. meeskond, koosseisus: konst. K. Viipsi, konst. E. Heinrand ja k.-am. L. Hermlin — üldaeg 56,6 sek. 3. Põlva jsk. meesk., koosseisus: konst. A. Pauska, J. Järvala ja E. Reiman — üldaeg 59,4 sek.

Individuaalselt osutusid parimaiks: 1) k. am. L. Hermlin — Petseri jsk., aeg 16,8 sek. 2) konst. A. Reiman — prefektuur, aeg 17,9 sek. 3) konst. A. Pauska — Põlva jsk., aeg 18,0.

3) Granaadivise paigalt.

1. Prefektuuri meeskond, koosseisus: konst. A. Reiman, allkonst. K. King ja kordn. J. Koger —

tagajärg 139 m. 2. Antsla jsk., koosseisus: A. Valdmaa, konst. A. Tiganik, konst. J. Kurg — tagajärg 125 m. 3. Põlva jsk. meeskond, koosseisus: konstaablid J. Järvala, A. Pauska ja E. Reiman — tagajärg 124 m.

Individuaalselt osutused parimaiks: 1) allkonst. K. King — prefektuur — 50,80 m. 2) konst. J. Kurg — Antsla jsk. — 49,09 m., 3) kordn. J. Koger — prefektuur — 45,79 m.

4) Teivaskaugushüpe.

1. Prefektuuri meeskond, koosseisus: konst. P. Raiküla, pol.-am. kand. H. Plaado ja kordn. V. Lepisk — tagajärg 18,00 m. 2. Petseri jsk. meeskond, koosseisus: konst. K. Viipsi, k.-am. L. Hermlin ja k.-am. E. Männiste — tagajärg — 17,55 m. 3. Võru jsk. meeskond, koosseisus: konst. E. Vingissaar, J. Pint ja A. Simm — tagajärg 16,95 m.

Individuaalselt osutused parimaiks: 1) konst. P. Raiküla — prefektuur — tagajärg 6,23 m., 2) konst. A. Pauska — Põlva jsk., tagajärg 6,22 m. 3) k.-am. L. Hermlin — Petseri jsk. tagajärg 6,18 m.

5) teatejooks 3 korda 100 m.

1. Prefektuuri meeskond, koosseisus: konst. P. Raiküla, kordn. A. Leemet ja kordn. V. Lepisk — üldaeg 42,3 sek. 2. Võru jsk. meeskond, koosseisus: konstaablid E. Vingissaar, E. Kersna ja J. Pint — üldaeg 43,9 sek. 3. Põlva jsk. meeskond, koosseisus: konstaablid A. Tulnola, J. Järvala ja A. Pauska — üldaeg 44,0 sek.

6) 5 km. patrullrännak.

1. Prefektuuri meeskond, koosseisus: konst. P. Raiküla, kordn. A. Vare ja V. Lepisk — üldaeg 21 m. 49 sek. 2. Võru jsk. meeskond, koosseisus: abikomissaar E. Karsna, konstaablid E. Kersna ja E. Saarna — üldaeg 25 m. 19 sek. 3. Põlva jsk. meeskond, koosseisus: konstaablid A. Tulnola, J. Järvala ja A. Uusna — üldaeg 26 m. 23 sek.

Võitjaile andis prefekt R. Kard pärast võitlusti rändauhinna ja individuaalauhindad.

Ametlik osa.

Kahjutulede ja tuleõnnetuste vältimiseks saatis Politseivalitsuse direktor politsei- ja tuletõrjejuhtidele alljärgneva ringkirjalise korralduse:

Viimasel ajal on ette tulnud rida suuri kahjutulesid, eriti maal, kus tule läbi on hävinud mitmed tööstuslikud ettevõtted. Kahjutulede põhjuste selgitamisel on tulnud ilmsiks, et sageli pole täidetud kehtivate määruste nõudeid ega pole võetud tarvitusele abinõusid kahjutulede vältimiseks.

Kahjutulede tekitajaiks on peamiselt olnud tulesüüdlased, mis on vallale pääsenud töötava või liikuva (isesõitja) jõumasina juurest, kuna viimasel on puudunud südemete-püüdja. Enamikult puuduvad töötavate jõumasinate juures määrustes ettenähtud tuletõrjeabinõud või on nad korrast ära; ettevõtete ruumid ja ümbrus on koristamata; kergesti tuld võttev, samuti valmistõttatud materjal on asetatud töötava jõumasina juurde või paigutatud laoplatsele määruste vastastele kõrgustele ja vahedele.

Massilise ilme võtnud kahjutuledele piiri panemiseks palutakse prefekte võtta tarvitusele

kõik võimalikud abinõud järelevalve kõvendamiseks tuleõnnetuste vastu võitlemiseks kehtivate määruste täitmise alal, kasutades selleks alluvaid politseiametnikke ja Tuletõrje tegevuse juhtimise korralduse määrusega (RT 98—1936) ametisse seatud tuletõrjepealikute abi.

Konstaablid jälitamispraktikale kriminaalkomis-saride juurde.

1937. aasta alguseni oli välispolitsei liialt koor-matud mittepolitseilise tööga, mispärast juur-dluste toimetamine kippus vägisi jääma tagaplaani-le. Et aga kehtiva KKS järgi politsei poolt koos-tatud juurdlusted peavad olema vormilt kui sisult täielikumad kui varemalt, on Politseivalitsus pöo-ranud erilist tähelepanu välispolitsei süütegude jälitamisoskuse tõstmisele. Neil põhjusil, Politsei-valitsuse direktori otsusega 13. juulist s. a., läki-tatakse 18 konstaablit kriminaalkomisaride juurde 3-kuulisele jälitamispraktikale 1. septembrist arva-tes ja nimelt järgmiselt: Tallinna-Harju kriminaal-komisari juurde 5 konst. Tall.-Harju Prefektuur-ist, 2 konst. Lääne-Saare Prefektuurist, 2 konst. Viru-Järva Prefektuurist ja 1 konst. Narva Pre-fektuurist, Tartu-Valga kriminaalkomisari juurde — 3 konst. Tartu-Valga Prefekt., Pärnu kriminaal-komisari juurde 2 konst. Petseri-Võru Prefekt. ja 1 konst. Viljandi-Pärnu Prefekt., Viljandi krimi-naalkomisari juurde — 1 konst. Viljandi-Pärnu Prefekt. ja 1 konst. Raudteede Prefektuurist.

Siseministri käskkirjaga 15. juulist s. a. paigutatakse teenistuse huvides vastastikku üksteise kohtadele: Narva prefekt Leonid Kane ja Lääne-Saare prefekt Albert Ladva arvates 20. juulist s. a.

Sama käskkirjaga määrati: Tartu 2. jaoskonna politsei-abikomissar Eduard Raig Keila jaos-konna politseikomissariks, Tallinna 3. ja lin-naümbruse jaoskonna politsei-abikomissar Volde-mar Pöder Paide jaoskonna politseikomissari-ks, Võru jaoskonna politseikomissar Jüri Pen-der Haapsalu jaoskonna politseikomissariks, Paide jaoskonna politseikomissar Joann Til-ling Võru jaoskonna politseikomissariks, Must-vee jaoskonna konstaabel August Kook Tar-tu 2. jaoskonna politseiabikomissariks, Valga jaoskonna konstaabel Vladimir Lippert Tal-linna 3. ja linnaümbruse jaoskonna politseiabi-komissariks.

Sama käskkirjaga paigutatakse tee-nistuse huvides ümber, arvates 15. juulist s. a.: kriminaalpolitsei assistent Võrus Mihkel Ese assistendiks Narva; kriminaalpolitsei assistent Narvas August Erm assistendiks Tallinna; kriminaal-politsei assistent Tallinnas Karl Paluteder as-sistendiks Võrru.

Politseivalitsuses on registreeritud:

- 1) nõuande ja informatsioonilise sisuga ajakiri „Maatööliste ja Väikemaapidajate Kojas Teataja“, ilmub Tallinnas, üks kord kuus; väljaandja — Maatööliste ja Väikemaapidajate Koda ja vastutav toimetaja — Gustav Abel;
- 2) ilukirjandusliku sisuga ajakiri „Pere“, ilmub Tallinnas, üks kord nädalas; väljaandja ja vastutav toimetaja — Voldemar Elmlo;
- 3) emade- ja lastekaitse ajakiri „Pro Juventute Baltica“, ilmub Tartus, neli korda aastas; väljaandja — Baltiriikide Emade- ja Lastekaitse Komitee ja vastutav toimetaja — dr. Hans Madisson.

Politseivalitsuse poolt on antud load

laskeriistade ja -moonaga kauplemiseks: Johan Tõnise p. Suits'ule Viljandis, Lossi 37, maksvusega 29. märtsini 1938, Marie Eduardi t. Schvabach'ile Kuressaares, Kauba 7, maksvusega 21. märtsini 1938, Viktor Thoen'ile Tallinnas, Kentmanni 8, maksvusega 5. aprillini 1938, Johannes Mihkli p. Enno'le Tallinnas, S. Tartu 76, maksvusega 4. aprillini 1938, Rein Jüri p. Pukspuu'le Rapla alevikus, maksvusega 17. märtsini 1938, Hans Andrese p. Saul'ile, Vigala raudteejaama juures, maksvusega 15. aprillini 1938, Johan Jaani p. Veske'le Rakveres, Tallinna 23, maksvusega 23. aprillini 1938, Eduard Johannese p. Länemets'ale V.-Maarja alevikus, maksvusega 6. aprillini 1938, Adolf Valentini p. Neuman'ile Narvas, Joala 22, maksvusega 8. maini 1938, Viljandi Eesti Põllumeeste Seltsi Kaubandusosakonnale Viljandis, Tallinna 3, maksvusega 26. maini 1938, Jõhvi Tarvitajateühisusele Jõhvis, Turuplats 9, maksvusega 5. maini 1938, Viljandi Eesti Põllumeeste Seltsi Kaubandusosakonnale — Mustla harukaupluses, maksvusega 25. maini 1938, Suure-Kõpu harukauplusele, maksvusega 1. juunini 1938, ja õisu harukauplusele õisu mõisas, maksvusega 1. juunini 1938, Tamsalu Tarvitajate ühisusele Nõmküla vallas, Tamsalus, maksvusega 25. maini 1938, Võhma Majandusühisusele Võhmas, maksvusega 4. juunini 1938, ja Friedrich Jüri p. Maiste'le Võrus, Jüri t. 20, maksvusega 16. juunini 1938;

laskemoonaga kauplemiseks: Riisipere ühiskaupluse juhatusel Riisipere jaama juures, maksvusega 6. märtsini 1938, Märjamaa Majandusühingu juhatusel Märjamaa alevikus, maksvusega 21. märtsini 1938, Tarvastu Tarvitajateühisuse juhatusel Mustla alevikus, Posti 29, maksvusega 12. aprillini 1938, Kaubanduse A/s. Hüpler ja Ko. Tallinnas, Tartu mnt. 43, maksvusega 16. aprillini 1938, ja Jaan Jaani p. Brunhof'ile Meeksi vallas, maksvusega 1. maini 1938;

laskeriistade parandamiseks: August Jüri p. Villemson'ile Tõrvas, Veski 4, maksvusega 24. märtsini 1938, Johannes Mardi p. Nõmme'le Tüiril, Vabrikumajas, maksvusega 31. märtsini 1938, Karl Jaani p. Taho'le Rakveres, Vaestemaja 8, maksvusega 20. märtsini 1938, Karl Karli p. Pärn'ale Lelle vallas, Hiiekõnnu alevikus, maksvusega 1. maini 1938, Parl Karli p. Kamp'ile Otepääl, Pärnu 6, maksvusega 6. maini 1938, Joosep Jaani p. Rätsep'ale Avinurme v., Västriku külas, maksvusega 2. juunini 1938, ja August Jakobi p. Eiche'le Võrus, Kreutzvaldi 36, maksvusega 29. maini 1938.

Küsimusi ja vastuseid.

H. K. Küsimus. Konstaablid, metsametnikud ja postiteenijad tarvitavad maal ametisõitudel oma jalgratast avalikes ülesandeis. Kas need jalgrattad kuuluvad maksu alla?

TOIMETUS JA TALITUS: Toompea loss, Tallinnas. Telef.: toimetus 471-90, talitus 448-92. Jooksev arve Eesti Pangas 543. Posti jooksev arve 377. Postkast 438. Tellimishind: aastas Kr. 6.—, poolaastas Kr. 3.—. Üksiknumber 30 snt. Kuulutuste hinnad: 1/4 lk. Kr. 60.—, 1/2 lk. Kr. 30.—, 3/4 lk. 15.—, 1/8 lk. Kr. 7.50. Välis- ja esimene sisekaas Kr. 100.—, Tagumine sisekaas Kr. 75.—.

Vastutav toimetaja: A. Liit. Tegev toimetaja: H. Põldvere. Väljaandja: Politseiametnike Keskkogu.

Vastus. Vallaseaduse (RT 32 — 1937) § 134 alusel on jalgrattamaksust vabad ainult riigiasutuse jalgrattad, mitte aga riigiametniku eraomanduses olev jalgratas, kuigi ametnik seda tarvitab ka oma teenistuse ülesannetes. N.

Konstaabel U. Küsimus. Kas politsei on kohustatud administratiivkorras sisse nõudma veeühisuste maksuvõlgu ja kas on õigustatud neilt võtma lisaraha?

Vastus. Veeühisuste maksuvõlad kuuluvad sissenõudmisele politsei kaudu Administratiiv-sissenõudmise seaduse § 4 (RT 29 — 1936) kolmanda lõike alusel. Kuna veeühisuste maksud ei kanna avalikkude maksude iseloomu, ei tule nende sissenõudmisel võtta lisaraha. N.

V. L. Küsimus. Kas koosseisude vähendamise puhul ametist vabastatud koosseisus ettenähtud ametikohal teeninud ametnikul, kes määratud teenistusse vabapalgalisele ametikohale, kus saab palka vähem kui endisel kohal, on õigus saada palga vaheraha Riigiteen. vabast. puhul palga edasimaksmise seaduse alusel?

Vastus. Riigiteenistusest vabastamise puhul palga edasimaksmise seadus (R.T. 100 — 1926) korraldas riigiteenijate seisukorda koosseisude vähendamise tõttu teenistusest vabastamise puhul ajal, kui ei olnud maksev Riigiteenistuse seadus ja samuti ei olnud koosseisude seadust. Alates 1. aprillist 1927, mil hakkas maksma Riigiteenistuse seadus, ei toimu riigiteenijaile tasu maksmine ametist vabastamisel ametikoha kaotamise puhul enam R.T. 100 — 1926 avaldatud seaduse põhjal, vaid Riigiteenistuse seaduse põhjal, nimelt selle seaduse § 13, 17 ja 18 põhjal. Riigiteenistuse seaduse § 13 järgi viiakse riigiametnik, kelle ametikoht kaotatakse, üle uuele ametikohale samas ametkonnas, vaba koha puudumisel aga ametnike reservi. Uus koht ei tarvitse olla ametnikukoht, vaid see võib ka olla vabateenija koht. Sama seaduse § 17 näeb ette palga edasimaksmise ainult reservi arvatud ametnikule. N.

Järvamaa vallajuhid andsid vandetöotuse.

11. juunil k. a. toimus Paides Järvamaa vallajuhide vandetöotuse andmine, mis omandas eriti piduliku ilme seetõttu, et kohal viibis ka Siseminister K. Eenpalu. Järvamaa 20 vallast oli kohal 73 vallavalitsuse liiget. Vandetöotuse võttis maavalitsuse esimehe aj. k. t. T. Teder. Vallavalitsuse liikmete poole pöördus lühikese kõnega Siseminister K. Eenpalu.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:

Vaigla, August-Voldemar, kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 22317, v. a. 6. Jalaväe polgu ülemalt 10. 8. 20. a. — August Jüri p. Veberson'i nimele. (37006)

Redlich, Sergei, piirituse ostuluba nr. 109, v. a. Farmaatsia inspektuuri poolt 2. 1. 37. a. (110)

Kivisaar, Heinrich, Tartu Linnavalitsuselt 1. 6. 33. a. väljaantud jõuvankri registreerimise tunnistus sõiduauto B—179 tarvis, mis on ümber registreeritud **E l m a r N ä r s k a** nimele. (110)

Klaas, Gustav, sõiduauto T—241 registreerimise tunnistus nr. 241, v. a. Tartu aj. Maavalitsuselt 4. 9. 36. a. (109)

O.-Ü.

Riieturite Ühiskaubamaja

Tallinn, S. Karja 19, tel. 455-77
Tartus, Aleksandri 5, tel. 16-20

Suvehooajaks kohale jõudnud daamide ja härrade mantli-, kostüümi- ja üllikonnariiete uudismustreid tuntumaist kodumaa ja inglise vabrikulist.

THOMAS CLAYHILLS & SON

Asut. 1633. a.

Tallinn, Olevimägi 14, tel. 435-23, 435-25

Laod 306-35, 306-97, 310-25

Kaupade osakond:

Heeringad, sool, suhkur; riis, jahu, manna, vaik, seebikivi, koloniaalkaubad. Määrdeõlid ja teised naftasaadused.

Tel. 435-25.

Sepa- ja aurusõed, koks, kütetepuud. Ehitus- ja metsamaterjalid. Kaupade eksport.

Tel. 435-23.

Laevasõiduosakond: Telefon 435-26, 435-58

Ekspeditsiooniosakond: Tel. 435-21, 435-59

MERCEDES-BENZ

Sammub alati esireas!

Esindaja Eestis:

Joachim Christ Koch

Tallinn. Kodukeskjaam 478-63